
HET LAND VAN NEVELE

Driemaandelijks tijdschrift van de heemkundige kring

september 1995

jaargang XXVI

aflevering 3

Afgiftekantoor 9850 Nevele

HET LAND VAN NEVELE

**Driemaandelijks heemkundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegem, Lotenhulle,
Meigem, Merendree, Nevele, Poeke, Poesele,
Sint-Martens-Leerne, Vinkt, Vosselare en Zeveren.**

Lidgeld 1995

500 fr. (+ 100 fr. buitenland) over te schrijven op
rekening 000-0627981-03 of 290-7431460-20 van
"Het Land van Nevele" v.z.w., Beentjesstraat 24, 9850 Poesele

Steunend lid 1995

vanaf 1.000 fr.

Redactieraad

A.BOLLAERT - K.DE GROOTE - L.DE RUYCK - J.LUYSSAERT -
A.MARTENS - A.STROBBE

Eindredactie

J.LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Gedrukt in de Beschutte Werkplaats "Nevelland" te Nevele.

HET LAND VAN NEVELE

september 1995

jaargang XXVI

aflevering 3

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

INHOUD

J. LUYSSAERT, Kroniek van 25 jaar Heemkundige Kring "Het Land van Nevele"	167
Redactie, Viering 25 jaar "Land van Nevele"	191
A. STROBBE, Ten huize van Luc Stockman	217
Verslag	249

KRONIEK VAN 25 JAAR HEEMKUNDIGE KRING “HET LAND VAN NEVELE”

STICHTING

Op 1 februari 1969 vestigde Jan Luysaert zich toevallig in Landegem en een paar maanden later volgde ook Johan Taeldeman. Ze hadden mekaar aan de Gentse universiteit leren kennen waar ze allebei Germaanse filologie hadden gestudeerd. Ze vatten het plan op om in Landegem een heemkundige kring te stichten, maar beseften dat ze hiervoor de steun en medewerking nodig hadden van echte Landegemnaren. Zo kwamen ze bij Guido Schaeck terecht die het plan zeer genegen was op voorwaarde dat de heemkundige kring zich niet zou beperken tot één gemeente. Guido Schaeck maakte de plannen bekend aan zijn baas en oud-Nevelaar Prof. Dr. R. Tavernier die zijn volledige steun en medewerking beloofde.

Een andere inwoner van Landegem, Jos Van de Velde, publiceerde af en toe artikeltjes in “Ons Heem” en verzamelde als hobby antiek en oude gebruiksvoorwerpen. Ook hij werd in de plannen betrokken en gaf de tip om toch maar contact te nemen met Raf Van den Abeele, toen burgemeester van St.-Martens-Latem, en auteur van een studie “Over de heerlijkheid en het Land van Nevele”.

Op 21 december 1969 vond in het gemeentehuis van Nevele een eerste contactvergadering plaats.

Op 28 februari 1970 werd het reglement van de vereniging opgesteld en werd het voorlopig bestuur aangesteld dat bestond uit volgende leden van de vereniging:

Jan Luysaert, voorzitter; Luc Verpoest, ondervoorzitter; Guido Schaeck, secretaris-penningmeester; Jos Van de Velde, archivaris en Johan Taeldeman, redactie-secretaris.

Als stichters tekenden: S.De Keyser, J.Luysaert, G.Schaeck, J.Taeldeman, J. Van de Velde, L.Verpoest, L.De Boever, A.Janssens, F.Michem, W.Quintijn, A.Ryserhove, R.Tondat en A.Verhoustraete.

Op zondag 8 maart 1970 kwam de eerste algemene vergadering samen in het gemeentehuis van Nevele. Voorzitter Jan Luysaert verwelkomde de talrijke aanwezigen. Johan Taeldeman gaf vervolgens een gedetailleerde uiteenzet-

ting over doel, werking en de eerste projecten van de nieuwe vereniging. Ere-gast en feestredenaar Dr. Jozef Weyns, conservator van het Openlucht-museum te Bokrijk, hield een toespraak over doel en werking van een vereniging voor heemkunde. Tot slot van deze bijeenkomst wenste de Nevelse burgemeester Jan Wannijn de nieuwe heemkundige kring alle heil toe en nodigde de aanwezigen uit met hen het glas te heffen.

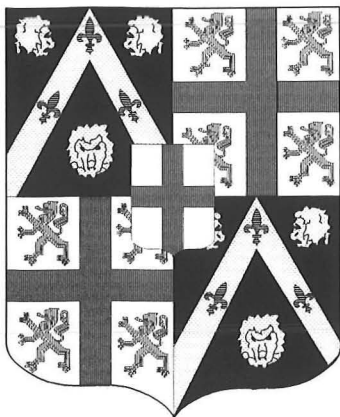
De heemkundige kring "Het Land van Nevele" was geboren.

NAAM EN WERKGEBIED

Op voorstel van Raf Van den Abeele, de specialist in de geschiedenis van het historische Land van Nevele werd de heemkundige kring "Het Land van Nevele" genoemd.

In zijn artikel "Het historische Land van Nevele" (*Berichtenblad van de heemkring "Het Land van Nevele"*, jrg. I (1970), afl. 1-2, blz. 8-12) verantwoordde Raf Van den Abeele de beperking van het werkgebied tot de gemeenten Nevele, Vosselare, Meigem, Vinkt, Bachte-Maria-Leerne, St.-Martens-Leerne, Lotenhulle, Zeveren, Poesele en Landegem. Merendree, Hansbeke en Poeke maakten historisch nooit deel uit van het Land van Nevele, maar omwille van hun geografische en sociale binding met de andere gemeenten en omdat ze niet tot een andere heemkundige kring behoorden, werden ze in het werkgebied betrokken. Op die manier besloeg het werkterrein van de nieuwe heemkundige kring een aangesloten gebied dat lag tussen het werkgebied van de Heemkring Scheldeveld te St.-Martens-Latem, de Kunst- en Oudheidkundige Kring te Deinze, de Leiegouw te Kortrijk, het Heemkundige Genootschap van het Meetjesland en de Heemkundige Kring Dronghine.

EMBLEEM

Als embleem werd het wapen van de baronie Nevele uit het begin van de XVIIIe eeuw gekozen.

Gevierendeeld,

1 en 4 van sable met keper van goud, beladen met drie leliebloemen van azuur, vergezeld in het schildhoofd van twee afgerukte en toegewende leeuwenkoppen van goud, in de punt een luipaardenkop van goud, geringd met sable (wapen van Della Faille van Nevele),

2 en 3 van goud met een kruis van keel, vergezeld van vier leeuwen van hetzelfde

(wapen op het zegel van de schepenbank van de Vrijheid van Nevele vanaf de XIVe eeuw),

een hartschild van zilver met een kruis van keel (reeds in de XIIIe eeuw het wapen van de heren van Nevele).

DOELSTELLINGEN

In het eerste nummer van het Berichtenblad van de heemkring "Het Land van Nevele" werd in het reglement het doel van de vereniging als volgt omschreven:

Het doel van de vereniging bestaat erin enerzijds de heemkundige studie van de streek te bevorderen, te beoefenen en de verworven kennis te verspreiden, anderzijds het patrimonium van de streek te beschermen en te behouden.

BESTUUR

Bestuursleden

Armand Bauwens	1971-1987 (†)
André Bollaert	1980-
Irène Buysse	1972-
Wim De Clercq	1994-
Stefaan De Grootte	1993-

Paul De Meyer	1972-1973
Geert De Roo	1972-1974
Lucien De Roo	1975-1981
Lieven De Ruyck	1977-
Yvonne De Vos	1982-
Edith De Zutter	1977-1979
Paul D'Hoker	1978-1987
Daniël D'Hooge	1974-
Dirk Heynssens	1983-1994
Antoine Janssens	1971-1975
	1978-1992
Véronique Lambert	1994-
Lucia Lavent	1977-1987
Robert Leenknecht	1971-1986
Marcel Lootens	1974-1976
Jan Luysaert	1970-
Albert Martens	1971-1975
	1987-
Frans Michem	1972-1975
Marcel Michiels	1972-
Julia Mortier	1976-1977
Guido Schaeck	1970-1993
Julien Scherpereel	1971
Arnold Strobbe	1983-
Johan Taeldeman	1970-1975
Jozef Van de Castele	1976-1992
Jos Van de Velde	1970-1977
Luc Verpoest	1970-1971
Eddy Verstraete	1989-

Dagelijks Bestuur

Voorzitter

Jan Luysaert 1970-

Ondervoorzitter

Luc Verpoest 1970-1971

Albert Martens 1971-1972

Frans Michem	1972-1975
Jozef Van de Casteele	1976-1987
Arnold Strobbe	1988-

Secretaris/Penningmeester

Guido Schaeck	1970-1981
---------------	-----------

Secretaris

Paul D'Hoker	1982-1986
--------------	-----------

Secretaris/Bibliothecaris

Lieven De Ruyck	1987-
-----------------	-------

Archivaris/Bibliothecaris

Jos Van de Velde	1970-1977
Armand Bauwens	1978-1984
Lieven De Ruyck	1984-1986

Penningmeester

André Bollaert	1981-
----------------	-------

Redactieraad

Johan Taeldeman	1970-1984
Jan Luysaert	1974-
Lucia Lavent	1978-1986
Arnold Strobbe	1985-
Jozef Van de Casteele	1985-1992
Katrien De Groote	1990-

Verantwoordelijke uitgever

Johan Taeldeman	1970-1973
Jan Luysaert	1974-

BIBLIOTHEEK

Een van de doelstellingen van de heemkundige kring was het opbouwen van een streekarchief en -bibliotheek. De eerste archivaris Jos Van de Velde verzamelde de boeken en documenten in zijn grote woning. Toen hij 1977

ontslag nam, verhuisde de bibliotheek naar een lokaal in de school van Meigem waar Armand Bauwens zich over het steeds groeiende boekenbestand ontfermde. Op 22 augustus 1982 werd in het oud-gemeentehuis van Merendree door het gemeentebestuur van Nevele een lokaal ter beschikking gesteld voor de opening van het "Documentatiecentrum van de heemkundige kring Het Land van Nevele".

Bibliothecaris is nu Lieven De Ruyck die samen met zijn echtgenote Katrien De Groote de bibliotheek verzorgt en geregeld lijsten publiceert van de aanwinsten.

De bibliotheek staat open voor scholieren, studenten en alle vorsers uit ons werkgebied en daarbuiten.

PUBLICATIES

Tijdschrift "Het Land van Nevele"

Tot en met jaargang XIII (1982) heette het tijdschrift heel bescheiden "*Berichtenblad*". Omdat de artikelen zowel in omvang als inhoud drastisch waren toegenomen, werd het blad vanaf 1983 "*tijdschrift*" genoemd.

De eerste jaargangen werden op "ambachtelijke" wijze getypt, gestencild en verzameld op de dienst van Prof.R.Tavernier, onder het waakzaam oog van diens tekenaar en ons bestuurslid Guido Schaeck.

Vanaf jaargang VI (1975), aflevering 3 nam de Beschutte Werkplaats in Landegem deze taak over.

Tijdschrift "Mensen van Toen"

Onder impuls van ons bestuurslid Albert Martens werd in 1991 gestart met een familiekundig tijdschrift "*Mensen van Toen*". In deze uitgave worden artikelen van familiekundige aard opgenomen waarin vooral de mens en zijn voorouders aan bod komen.

Monografieën

In 1972 verscheen de eerste monografie "*Het Literaire leven in het Land van Nevele*" en in 1974 monografie II: "*Confrontaties met Virginie Loveling*". Om financiële redenen moest deze reeks monografieën worden stopgezet en werden in het tijdschrift studies van grotere omvang opgenomen.

Extra-publicaties

BAUWENS A., JANSSENS A., LUYSSAERT J., Julien Nieuwlandhulde, catalogus bij de tentoonstelling op 15 en 16 oktober 1978 te Hansbeke.

BOLLAERT A., Toen (Poesele) nog Poesele was, Poesele, 1983.

BOLLAERT A., De verering van de heilige Donatus, de donderheilige, Nevele, 1985.

DE GROOTE S., Dorpswandeling in Zeveren, brochure, 12 september 1993.

DE RUYCK D., SCHELSTRAETE C., KINTAERT H., Het einde van de onveranderlijkheid. Arbeid, bezit en woonomstandigheden in het Land van Nevele tijdens de 17e en 18e eeuw, Nevele, 1986.

DE RUYCK L., DE GROOTE K., Bibliografie van Het Land van Nevele, Nevele, 1990.

DE RUYCK L., DE GROOTE K., Indices op het tijdschrift "Het Land van Nevele, 1970-1984, extra-uitgave, december 1985.

DE RUYCK L., DE GROOTE K., Indices op het tijdschrift "Het Land van Nevele", 1985-1987.

DE VOS J., JANSSENS A., Het "Lyskanaal". Nevele mei 1940, Nevele, 1980.

D'HOOGED., JANSSENS A., Gemeentelijke Vrijwillige Brandweer Nevele, 100 jaar, juni 1975.

Dr. Jur. Juliaan Verplaetse, een groot rechtsgeleerde uit Landegem, brochure bij de tentoonstelling, oktober 1990.

Het Land van Nevele in een notedop, brochure, 5 mei 1985.

HAUTEKEETE A., Koninklijke Maatschappij "De Leeuwvinken". Honderd jaar vinkeniersleven te Nevele, Nevele, 1986.

JANSSENS A., De koninklijke schuttersgilde St.-Sebastiaan van Nevele, juni 1974.

JANSSENS A., Nevelse gemeenten in oude prentkaarten, catalogus bij de tentoonstelling op 7, 8 en 14 juni 1981.

JANSSENS A., De rijkswachtkazerne van Nevele, een stukje geschiedenis, Nevele, 1985.

JANSSENS A., LUYSSAERT J., Ontmoeting tussen 1e en 2e Regiment Jagers te Voet en M.G. Bataljon 6 te Nevele op 16 april 1988, Nevele, 1988.

JANSSENS A., LUYSSAERT J., Gemeentelijke Vrijwillige Brandweer. Een terugblik. Catalogus bij de tentoonstelling, oktober 1991.

JANSSENS A., LUYSSAERT J., Basiel De Craene herdenking op 30 en 31 augustus 1980 te Merendree, brochure.

JANSSENS A., LUYSSAERT J., VAN DE CASTEELE J., Cyriel Buysse 1859-1932. Tentoonstelling over zijn Nevelse periode (1859-1896). Catalogus van de tentoonstelling, januari 1983.

JANSSENS A., MEERSCHMAN F., Afleidingskanaal der Leye van Deynze naer Schipdonck, catalogus bij de tentoonstelling op 3 en 4 juni 1979.

LUYSSAERT J., Antoon J. Van Hoecke. Catalogus bij de retrospectieve tentoonstelling op 19, 20 en 21 september 1992 te Landegem.

LUYSSAERT J., MANNEKENS D., Orgeltocht door enkele gemeenten van het Land van Nevele, brochure, 19 september 1993.

MARTENS A., Heemkundige beziens- en wetenswaardigheden te Hansbeke langs bewegwijzerde en genummerde wandelingen van de "Werkgroep Sport Nevele", 1989.

MARTENS A., Genealogische ontleding van de bundels staten van goed van de heerlijkheid Hansbeke met index van de familienamen, Nevele, 1988.

MARTENS A., Het Klooster en de Zusters Franciscanessen (Crombeen) te Hansbeke, Nevele, 1989.

MARTENS A., De Sint-Petrus- en Pauluskerk te Hansbeke (1793-1993).
Bouw en inrichting, Nevele, 1993.

STROBBE A., De Heilige Kruiskerk te Lotenhulle, brochure, december 1992.

STROBBE A., De St.-Sebastiaansgilde in Poeke en Lotenhulle, Nevele, 1990.

STROBBE A., De Flandriens van Lotenhulle, 1984.

TAELDEMAN J., LUYSSAERT J., GOETHALS H., Cyriel Buysse achterna (gids bij de Cyriel Buyssewandering in het Land van Nevele).

VIJNCKE K., Ikjes, Nevele, 1979.

ACTIVITEITEN

Jaarvergaderingen

08/03/1970	Stichting van "Het Land van Nevele" in aanwezigheid van Dr. J.Weyns, conservator van het openluchtmuseum te Bokrijk.
Lezing door Dr. J.Weyns over "Volkskunde en heemkunde"
24/01/1971	Statutaire vergadering
Discussie "Broodbakken in het Land van Nevele" en "Geschiedenis van de Landname in het Land van Nevele aan de hand van bodem- en naamkundige gegevens geschetst".
23/01/1972	Statutaire vergadering
Film door A.Janssens over "De Poekebeek" en opening van de letterkundige afdeling van het museum Rietgaverstede.

- 14/01/1973 Statutaire vergadering
Lezing door J. Van de Castele over "Het Rusthof te Vosselare: zoals het was en zoals C. Buysse het zag".
- 20/01/1974 Statutaire vergadering.
Lezing door Prof. R. Tavernier over "De ontwikkeling van het landschap in het Land van Nevele".
- 19/01/1975 Statutaire vergadering
Lezing door J. Van Rompaye over "De heerlijkheid en stede van Nevele".
- 18/01/1976 Statutaire vergadering
Lezing door A. Demedts over "Tien jaar historische literatuur: van de Belgische Republiek tot de Boerenkrijg".
- 23/01/1977 Statutaire vergadering.
Lezing door F. Meyland over "Pastoor Basiel De Craene, de mens en de kunstenaar".
- 29/01/1978 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door G. Van Doorne en R. Walgraeve over "Archeologische vondsten in Deinze en omgeving".
- 10/12/1978 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door G. Van Damme over "De Begijnhoven van Gent".
- 28/01/1979 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door R. Tuytschaever over "De Nederlanden in Frankrijk".
- 27/01/1980 Statutaire vergadering.
Tentoonstelling "10 jaar Land van Nevele".
Lezing door L. Mets over "Om en rond Merendree-brug 1940: de gevechten van Merendree".
- 01/02/1981 Statutaire vergadering.
Lezing door A. Ryserhove over "Sterke verhalen, heksen en heksenprocessen in Vlaanderen".
- 07/02/1982 Statutaire vergadering.
Lezing door J. Luyssaert over "Ons licht" met een tentoonstelling van allerlei lampen.

- 06/02/1983 Statutaire vergadering.
Lezing door C.Vandenbroecke over "Sociale geschiedenis van het Vlaamse volk, 16de tot 19de eeuw".
- 05/02/1984 Statutaire vergadering.
Lezing door Prof. R.Tavernier over "Kouters, bulken en driesen in het Land van Nevele".
- 03/02/1985 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's, muziek en liedjes door R.Hessel over "Tamboer".
- 02/02/1986 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door S.Top over "Volks-geneeskunde".
- 01/02/1987 Statutaire vergadering.
Lezing door A.Van Elslande over "Buisse en zijn literaire voorouders".
- 07/02/1988 Statutaire vergadering.
Lezing door C.Vandenbroecke over "Vrijen en trouwen van de middeleeuwen tot nu".
- 04/02/1989 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door W.Puls over "Brieven aan een soldaat van Napoleon".
- 04/02/1990 Statutaire vergadering.
Lezing door H.Van de Voorde over "De Franse Revolutie in de Zuidelijke Nederlanden".
- 03/02/1991 Statutaire vergadering.
Lezing door E.Thoen over "Geschiedenis van het landschap in Nevele en omgeving tijdens de middeleeuwen".
- 02/02/1992 Statutaire vergadering.
Lezing met dia's door Prof. J.Bourgeois over "De opgravingen te Vosselare en de metaaltijden in het Land van Nevele".
- 07/02/1993 Statutaire vergadering.
Lezing door D.Callebaut over "Latrines: een doorkijk op de middeleeuwse hygiëne".

06/03/1994 Statutaire vergadering.
Lezing door Chris Vandenbroeke over "Rendez-vous met de toekomst. De vergrijzing van Vlaanderen".

Eigen tentoonstellingen

18,19,25,26/09/1976 Tentoonstelling oude prentkaarten "Lotenhulle vroeger en nu" door L.De Roo.
16-18/04/1977 Tentoonstelling "Nostalgie en creativiteit te Merendree" i.s.m. DF-Merendree.
22/08/1982 Officiële opening van het "Documentatiecentrum" van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" in Merendree.
Tentoonstelling "Oud-Merendree in prentkaarten en foto's".
15-30/01/1983 Tentoonstelling "Cyriel Buysse's Nevelse periode" in Nevele.
10-12/09/1983 Tentoonstelling "Toen Poesele nog POESELE was" door A.Bollaert.
16/09/1984 Tentoonstelling "Landegem in oude foto's en prentkaarten".
7-8/09/1985 Tentoonstelling "H.Donatus, de donderheilige".
9-10/10/1989 Tentoonstelling "De school van toen" te Poesele door A.Bollaert.

Medewerking aan tentoonstellingen

28-30/11/1970 Tentoonstelling door de plaatselijke Hobbyclub te Landegem. Foto's over "Broodbakken in het Land van Nevele".
01-03/11/1994 Tentoonstelling te Landegem ingericht door de plaatselijke "Hobby-Club". De heemkundige kring verzorgde een foto-tentoonstelling "Landegem vroeger en nu".
29-30/04/1978 Medewerking aan de tentoonstelling van oude prentkaarten te Lotenhulle.
03-04/06/1979 Medewerking aan de tentoonstelling "Het afleidingskanaal der Leije van Deinze naar Schipdonck" te Nevele.

07,08,14/06/1981	Fototentoonstelling "Nevelse gemeenten in oude prentkaarten" i.s.m. museum Rietgaverstede.
22,23,29/05 en 05/06/1983	Tentoonstelling "Wielersport in en rond Nevele" i.s.m. Rietgaverstede.
02/10/1983	Medewerking aan de tentoonstelling "De Flandriens" in Lotenhulle.
14-30/10/1983	Medewerking aan de tentoonstelling "Schatten der Oostvlaamse schuttersgilden" te Gent.
10,11/06/1984	Tentoonstelling "Sportverenigingen in Nevele" i.s.m. Rietgaverstede.
13/05/1985	Tentoonstelling "Geschiedenis van de rijkswacht te Nevele".
26,27/05 en 02/06/1985	Tentoonstelling "Prosper Cocquyt, de Landegemse luchtvaartpionier" i.s.m. Rietgaverstede.
14-16/09/1985	Tentoonstelling "Prosper Cocquyt, de Landegemse luchtvaartpionier".
02-23/03/1986	Medewerking aan de tentoonstelling in het Bijlokemuseum te Gent "Eigen aspecten van Oostvlaamse gemeenten".
25/09/1988	Deelneming aan de geschied-, volks- en heemkundige boekenbeurs te Brugge.
18/06/1989	Medewerking aan de infobeurs voor Socio-culturele verenigingen te Landegem.
01-05/11/1989	Medewerking aan de tentoonstelling "Beroemde Vlamingen in Amerika" te Moorslede.
22/04/1990	Medewerking aan de geschied-, volks- en heemkundige boekenbeurs voor Vlaanderen in de St.-Pietersabdij te Gent.
13/10/1991	Tentoonstelling "Gemeentelijke vrijwillige brandweer Nevele".
29/02 en 01/03/1992	Medewerking aan de geschied-, volks- en heemkundige boekenbeurs voor Vlaanderen.
19-21/09/1992	Retrospectieve tentoonstelling A. Van Hoecke te Landegem.
19-20/02/1994	Medewerking aan de geschied-, volks- en heemkundige boekenbeurs voor Vlaanderen.

Lezingen, filmvoorstellingen, diavoorstellingen

- 13/04/1970 Lezing door Dr. E.Eylenbosch over "Volks- en Taalkundige aspecten van het traditionele landbouwbedrijf".
- 14/06/1970 Lezing door Prof. R.Tavernier over "Bodemkundige aspecten van het Land van Nevele en zijn vroegste ontginningsgeschiedenis".
- 08/11/1970 Lezing door A.Martens over "Familiekunde"
- 13/12/1970 Lezing door Insp. A.Ryserhove over "Volks- en heemkunde in het Meetjesland en het Land van Nevele".
- 28/02/1971 Lezing door L. Stockman over "Het grafelijk domein in Vlaanderen".
- 26/03/1971 Lezing door H.Gysels over "Natuurbescherming en milieuhygiëne".
- 04/07/1971 Lezing door J.Taeldeman over "De ontwikkeling van de volkstaal en het volkstaalonderzoek".
- 03/10/1971 Lezing door L.Lowijck over "Oude meubelen".
- 21/11/1971 Lezing met film door D.Verstraete over "De krekens in het noorden van het Meetjesland".
- 12/12/1971 Diamontage door A.Bauwens over "Meigem 1971".
- 19/03/1972 Lezing met film door R.Van Der Linden over "Het bol- en kegelspel in Vlaanderen".
- 10/12/1972 Lezing door A.De Vos over "De godsdiensttroebelen in het Meetjesland in de 16e en 17e eeuw".
- 25/03/1973 Lezing door J.De Brouwere over "De kerkelijke rechtspraak van 1570 tot 1795".
- 16/09/1973 Lezing door Th.Penneman over "Een moderne Oostvlaamse sagenverzameling".
- 29/03/1974 Lezing door E.H. F.Michem over "Hoe maak ik mijn familiestamboom op?".
- 01/12/1974 Lezing door R.Van der Linden over "Sint-Niklaas".

- 02/03/1975 Lezing door J.Van de Castele over "Het burgemeesterschap van Leonce Mulle de Terschuieren, zoals C.Buysse het zag en zoals het was".
- 25/04/1975 Lezing door Pater J.De Brabandere over "Waarde en onwaarde van parapsychologie".
- 01/06/1975 Lezing door Prof. A. Van Elslande over "Rosalie Loveling".
- 26/10/1975 Lezing door J.De Waele over "De windmolens en hun techniek".
- 02/10/1976 Lezing met film door M.Galle over "In het spoor van Cyriel Buysse".
- 06/03/1977 Lezing door Th.Penneman over "Is alle astrologie boerenbedrog?".
- 02/10/1977 Lezing door J.Van de Castele over "Hoofdmomenten uit de geschiedenis van het oud Penitentenklooster te Nevele (1502-1784)".
- 19/02/1978 Lezing door A.Ryserhove over "De moorden van Beernem".
- 25/02/1979 Lezing door M.Nuytens over "De tempeliers in Vlaanderen".
- 25/03/1979 Lezing met dia's door J.Luyssaert over "Hoevebouwen en volksgeloof in het Land van Nevele".
- 07/10/1979 Lezing door J.Scheerder over "De Graaf van Horne, heer van Nevele".
- 02/12/1979 Lezing met dia's door R.Van de Rostyne over "Een vrij zinnige kijk op de figuur van Sinterklaas".
- 23/03/1980 Lezing door A.Van Den Kerckhove over "Antiek, echt of vals".
- 27/04/1980 Lezing door L.Stockman over "De vroegste geschiedenis van Aalter en Poeke".
- 23/11/1980 Lezing door R.Poelman over "Hoe maak ik mijn stamboom op?".
- 15/03/1981 Lezing met dia's door M.Van der Straeten over "Heraldiek of wapenkunde".
- 26/04/1981 Lezing door R.Ruys over "Oud strafrecht in Vlaanderen".

15/11/1981	Lezing door A.De Ké over "De Boerenkrijg".
13/12/1981	Lezing door J.Decavele over "Reformatie in het Land van Nevele".
07/03/1982	Lezing door Prof. W.Prevenier over "Huwelijk en sociale mobiliteit in de 15e eeuw".
18/04/1982	Diavoorstelling "Zo leeft Meigem 1981" met bezoek aan de pottenbakker Paul Van Gompel.
10/05/1982	Lezing door J.Van de Castele over "Nevele 1914-1918: elektriciteit en spionage".
04/06/1982	Filmvoorstelling van korte filmen naar werken van Cyriel Buysse te Nevele.
03/10/1982	Lezing met dia's door L.Goeminne over "Windmolens".
24/10/1982	Lezing door A.Deprez over "De liefdesbrieven van Rosa Rooses aan Cyriel Buysse".
19/12/1982	Lezing met dia's door E.H. J.Van den Heuvel over "Heiligen in kerk en huis".
09/10/1983	Lezing met dia's door J.Lannoy over "Wandtegels".
06/11/1983	Lezing door K.De Clerck over "De school van toen".
11/12/1983	Lezing door J.Van de Castele over "De strijd-lustige Van Roy's uit Nevele".
10/02/1984	Lezing door M.Devos, H.Ryckeboer, J.Van Keymeulen over "Onze dialecten".
21/10/1984	Lezing door H.Vandommele over "Oude appelsoorten uit onze gewesten".
18/11/1984	Lezing door P.Huys over "Van vagebonden en andere criminelen".
03/03/1985	Lezing door R.Linskens over "Het dagelijks leven in de Middeleeuwen".
27/10/1985	Lezing door R.Poelman over "De Beul en zijn werk".
17/11/1985	Lezing met dia's door G.De Seyn over "Wat is industriële archeologie?".
09/03/1986	Lezing met dia's door J.De Vos over "Het voor-spel van de meidagen 1940 in Nevele".

- 20/04/1986 Lezing met dia's door J.Taeldeman over "Historische verkenningen van het Vlaams dialectlandschap".
- 26/10/1986 Lezing met dia's door E.Eylenbosch over "Landbouwbedrijf en volkstaal".
- 16/11/1986 Lezing door B.De Wever over "Vlamingen in de Waffen SS".
- 14/12/1986 Lezing met dia's door L.Gobijn over "De sprookjes van de broeders Grimm: ontstaansachtergronden".
- 23/01/1987 Lezing met dia's door F.Vermeulen over "Het grafveld van St.-Martens-Leerne en de Romeinse bewoning in de Leievallei".
- 27/09/1987 Lezing door Th.Penneman over "Heks en seks".
- 13/03/1988 Lezing door J.Everaert over "Landverhuizers uit Vlaanderen naar Amerika in de 19e eeuw", met tentoonstelling.
- 23/10/1988 Lezing met dia's door F.Bastiaen over "De veldwachter, een volksfiguur".
- 10/11/1988 Lezing door J.Taeldeman over "Wat betekent mijn familienaam?".
- 19/03/1989 Lezing met dia's door D.De Reuck over "Geuzen en Papen".
- 23/04/1989 Lezing met dia's door J.Janssens en P.Taghon over "Mei 1940 in het Land van Nevele in beeld".
- 11/05/1989 Lezing met dia's door E.de Lelys over "Onze voorouders in de legers van Napoleon".
- 25/03/1990 Lezing met dia's door A.Van Slycken over "De tragedie van de vondelingen in het Gentse in de 18e en 19e eeuw".
- 13/05/1990 Diavoorstelling door J.Janssens over "Mei 1940 in het Land van Nevele".
- 18/05/1990 Lezing door R.Ruys over "De schuttersgilden".
- 16/11/1990 Lezing door J.Decavele over "Keizer tussen stropendragers".
- 24/03/1991 Lezing door W.Stevens over "Moord en doodslag. De Raad weet raad".

- 27/03/1992 Lezing met video door P.Hesters over "De klompenmaker".
- 22/02/1993 Lezing door J.Laureyns over "Onze familienamen: oorsprong, ontwikkeling en betekenis" i.s.m. DF-Landegem.

Uitstappen

- 19/08/1979 Uitstap naar Frans-Vlaanderen o.l.v. R. Tuyschaever.
- 17/02/1980 Bezoek aan het Geologisch Instituut van de Universiteit van Gent.
- 14/06/1980 Bezoek aan de jeneverstokerij Filliers te Bachte-Maria-Lerne o.l.v. C.Filliers.
- 10/05/1981 Heemkundige uitstap naar de Westhoek met bezoek aan de heem musea van Izenberge.
- 19/11/1982 Bijwonen van de toneelvoorstelling "Driekoningenavond" van Cyriel Buysse door "Hic et Nunc" van Nevele.
- 20/03/1983 Bezoek aan de Artemeersmolen te Poeke o.l.v. L.Goeminne.
- 17/04/1983 Bezoek aan de opgravingswerken op "Woestijne" te Aalter o.l.v. L.Stockman.
- 24/03/1984 Toneelvoorstelling "Verslagen over den gemeenteraad van Nevele".
- 08/04/1984 Bezoek aan het "Nationaal Vlasmuseum" te Kortrijk.
- 23/06/1985 Bezoek aan de tentoonstelling "Willem van Oranje" te Bellem.
- 08/06/1986 Heemkundige uitstap naar de abdij Ter Duinen, de Moeren en Polders o.l.v. R.Tavernier.
- 26/09/1986 Bezoek aan de Nougatfabriek "Vital" te Nevele.
- 21/06/1987 Heemkundige uitstap naar het hopmuseum te Poperinge en naar Frans-Vlaanderen o.l.v. Prof. R.Tavernier.
- 11/09/1988 Heemkundige uitstap naar het openluchtmuseum te Bokrijk o.l.v. J.Luysaert.
- 01/05/1992 Uitstap naar Zuid-Oost-Vlaanderen.

12/09/1993

Monumentendag. Bezoek aan de kerk van Zeveren o.l.v. Stefaan De Groote.
Bezoek aan het geklasseerd landschap "De Broeken" o.l.v. R.Desmet en W.Pacquet.

Wandelingen

27/09/1970

Wandeling "Op en rond de Wildendries te Landegem, een bodemkundige verkenning", o.l.v. G.Schaeck

06/12/1970

Medewerking aan wandeling georganiseerd voor de St.-Vincentiuschool van Landegem.

21/03/1971

Wandeling in Landegem o.l.v. G.Schaeck en L.Standaert, i.s.m. Hobbyclub-Landegem.

17/10/1971

Herfstwandeling in Lotenhulle en Poeke, o.l.v. I.Buysse.

28/11/1971

Wandeling te Merendree en Landegem o.l.v. G.Schaeck en L.Standaert.

20/02/1972

Winterwandeling "In het spoor van de Poeselse schaapherder".

16/04/1972

Lentewandeling naar de Leickant o.l.v. H.J.Cassiman.

01/10/1972

Herfstwandeling te Zeveren o.l.v. W. Van der Eecken.

04/02/1973

Wandeling naar Oostergem te Merendree o.l.v. G.Schaeck.

01/04/1973

Wandeling langs het Cyriel Buysse Lentepad in Landegem, i.s.m. "Jeugd en Groen" en "Hobbyclub Landegem".

14/10/1973

Wandeling langs het Bedelaarspad te Nevele o.l.v. Prof. R.Tavernier.

05/05/1974

Wandeling langs de kouter te Vosselare o.l.v. M.Michiels.

06/10/1974

Wandeling naar de Kranepoel te Bellem o.l.v. G.Schaeck en R.Leenknecht.

24/11/1974

Wandeling te Poeke o.l.v. I.Buysse en J.Van de Castele.

13/04/1975

Wandeling te Lotenhulle o.l.v. L.De Roo.

- 28/09/1975 Heirenthoekwandeling te Landegem o.l.v. M.Lootens en G.Schaeck.
- 30/11/1975 Wandeling langs de Kalevallei o.l.v. M.Lootens en G.Schaeck.
- 08/02/1976 Wandeling te Bachte-Maria-Leerne o.l.v. M.Lootens
- 07/03/1976 Wandeling naar het Eiland te Merendree o.l.v. G.Schaeck
- 25/04/1976 Wandeling te St.-Martens-Leerne en Deurle o.l.v. R. Van der Plaetsen, F. Bijn en R. Van den Abeele. Verbroedering met "Scheldeveld".
- 27/06/1976 Kruidenwandeling te Poeke o.l.v. Mevr. Tack.
- 07/11/1976 Vier-driesenwandeling in Merendree en Landegem o.l.v. G.Schaeck.
- 18/12/1976 Avondwandeling te Nevele en Vosselare o.l.v. G.Schaeck.
- 03/04/1977 Wandeling in het bulkengebied tussen Landegem en Baarle o.l.v. G.Schaeck.
- 24/04/1977 Wandeling naar het Spildoorn te Hansbeke o.l.v. R. Leenknecht.
- 26/06/1977 Wandeling te Vosselare o.l.v. M. Michiels.
- 24/11/1977 Avondwandeling te Merendree o.l.v. G.Schaeck en M. Michiels.
- 12/03/1978 Wandeling langs het Schipdonkkanaal o.l.v. G.Schaeck en H. Verhaege.
- 02/04/1978 Kermiswandeling te Merendree o.l.v. G.Schaeck.
- 25/06/1978 Wandeling te Lotenhulle o.l.v. L. De Roo en E. Claus.
- 12/11/1978 Stalkaarsenwandeling te Landegem o.l.v. G.Schaeck.
- 29/04/1979 Wandeling door de Kouter te Vosselare o.l.v. M. Michiels.
- 06/05/1979 Lentewandeling in Landegem o.l.v. G.Schaeck.
- 24/06/1979 Nieuwlandwandeling in Hansbeke o.l.v. R. Leenknecht.
- 16/09/1979 Wandeling in Nevele o.l.v. M. Michiels en G.Schaeck.
- 23/12/1979 Stalkaarsenwandeling te Nevele o.l.v. M. Michiels en G.Schaeck.

11/05/1980	Herdenkingswandeling mei 1940 in Meigem o.l.v. A.Bauwens, A.Janssens en G.Schaeck.
28/09/1980	Heemkundige voetzoektocht in het Land van Nevele o.l.v. G.Schaeck en M.Michiels.
21/12/1980	Stalkaarsenwandeling te Poesele o.l.v. A.Bollaert.
05/07/1981	Wandeling naar de H.Bloedprocessie te Meigem.
18/10/1981	Wandeling naar de "Noordhoutse Teerling" o.l.v. G.Schaeck en M.Michiels.
20/12/1981	Stalkaarsenwandeling in Hansbeke o.l.v. R.Leenknecht.
13/05/1984	Lentewandeling in Hansbeke o.l.v. R.Leenknecht met een bezoek aan de kaasboerderij en brongietერი.
23/12/1984	Stalkaarsenwandeling in Lotenhulle en Poeke.
22/12/1985	Stalkaarsenwandeling te Landegem o.l.v. D.Heynssens.
25/05/1986	Meiwandeling te Meigem o.l.v. A.Bauwens.
21/12/1986	Stalkaarsenwandeling te Poesele o.l.v. A.Bollaert.
20/12/1987	Stalkaarsenwandeling te Merendree o.l.v. J.Luyssaert, D.Heynssens en A.Bollaert.
19/06/1988	Wandeling langs de "Contouren van Hansbeke" o.l.v. A.Martens.
18/12/1988	Stalkaarsenwandeling te Nevele o.l.v. A.Bollaert.
15/09/1991	Heemkundige wandeling door de straten van Poesele o.l.v. A.Bollaert.

Museum- en monumentenbezoeken

31/05/1970	Bezoek aan museum Rietgaverstede te Nevele o.l.v. A.Janssens
26/11/1972	Bezoek aan het archeologisch museum van de Universiteit Gent o.l.v. Prof. R.Tavernier.
17/02/1974	Bezoek aan het stadsmuseum van Deinze o.l.v. J.Moerman.
30/10/1977	Bezoek aan museum Rietgaverstede te Nevele o.l.v. A.Janssens.

01/10/1978	Bezoek aan het kasteel van Ooidonk o.l.v. Mevr. Vermeir.
26/10/1980	Bezoek aan het Bijlokemuseum te Gent.
13/12/1980	Bezoek aan de tentoonstelling "Benedictus, pater Europae 480-1980" in de St.-Pietersabdij te Gent.
13/09/1981	Bezoek aan de kerk van Merendree o.l.v. L.De Ruyck.
12/06/1983	Bezoek aan "Het Museum van Deinze en de Leiestreek" o.l.v. Mevr. Tack.
20/01/1990	Bezoek aan de tentoonstelling "Bouwkundig erfgoed in het kanton Nevele" o.l.v. Kathleen Lanclus.
15/09/1991	Monumentendag. Bezoek aan de St.-Laurentiuskerk van Poesele o.l.v. E.H. Jamée.
13/10/1991	Bezoek aan het museum Rietgaverstede te Nevele.
20/12/1992	Bezoek aan de H.Kruiskerk te Lotenhulle o.l.v. A.Strobbe.
27/03/1994	Bezoek aan Campo Santo te St.-Amandsberg o.l.v. een stadsgids.

Bijzondere activiteiten

21/03/1970	Boomplanting te Nevele.
27/06/1971	Proclamatie van de fotoprijskamp voor scholen met als thema "De lens op het verleden".
25/06/1972	Teken- en schilderwedstrijd voor alle leerlingen uit de 5e en 6e klas van de gemeenten van ons werkgebied.
29/04/1973	Orgelrecital te Poesele, orgelist K.D'Hooge en ingeleid door G.Potvlieghe.
01/07/1973	Medewerking aan de Renaat de Rudder-herdenking te Landegem.
08/12/1973	Herdenkingsplechtigheid Virginie Loveling met tentoonstelling georganiseerd door J.Van de Castele, P.Van de Castele, A.Janssens en D.D'Hooge.

22/06/1975	Zoektocht voor de schoolgaande jeugd uit het Land van Nevele.
30/10/1975	Campo Santo-dag gewijd aan Rosalie Loveling.
14/05/1976	Huldiging Monika van Paemel.
05/09/1976	Herdenking K.E.Van Doorne en onthulling van een gedenkplaat in de gevel van zijn geboortehuis te Poeke, geschonken door de V.A.B.-V.T.B.
23/04/1977	Medewerking aan het Volksfeest in het Revalidatiecentrum te Landegem.
13/05/1978	Loveling-hulde en onthulling van een gedenkplaat aan het geboortehuis van de gezusters Loveling te Nevele (een schenking van V.T.B.-V.A.B.).
28/09/1978	Proclamatie van de actie "hoevebenaming" te Landegem
15/10/1978	Pater Nieuwlandhulde te Hansbeke.
30-31/08/1980	Basiel De Craene-herdenking te Merendree en poëziewedstrijd.
23/08/1981	Ontvangst van de heemkundige kring uit Aalter met bezoek aan Rietgaverstede en aan de herinneringen aan de meidagen 1940 in Meigem en Vinkt.
08-09/05/1982	Informatiestand op de Info-beurs ingericht door de Kultuurraad-Nevele.
30/05 en 06/06/1982	Medewerking aan de C.Buysseweek te Nevele n.a.v. de 50e verjaardag van zijn overlijden.
21-23/05/1983	Infostand "Land van Nevele" op de Pinksterenbeurs te Nevele.
01/04/1984	Deelname aan de Volks- en heemkundige boekenbeurs voor Vlaanderen.
09-11/06/1984	Infostand op de Pinksterenbeurs te Nevele.
12/08/1984	Heemkundige zoektocht, samengesteld door D.Heynssens.
12/04/1985	Sportavond over "De Flandriens van Lotenhulle" o.l.v. A.Strobbe en M.Gevaert in aanwezigheid van oud-flandriens, i.s.m. DF-Lotenhulle-Poeke.

- 16/04/1988 Ontmoeting van Belgische en Duitse oudstrijders uit de meidagen 1940 te Nevele.
Diavoorstelling "Nevele in/05/1940".
- 20/05/1988 25 jaar museum "Rietgaverstede".
- 28/10/1990 Onthulling gedenkplaat van de Landegemse jurist J.Verplaetse met gelegenheidstentoonstelling.
- 05/09/1992 Medewerking aan de jaarvergadering van de Oostvlaamse Volkskundigen te Meigem. Thema: De H.Bloedprocessie.
- 19/09/1993 Orgeltocht door Groot-Nevele, D.Mannekens orgelist, ingeleid door J.Luyssaert.

Gouw- en raadsvergaderingen

- 15/05/1977 Organisatie van de Gouwdag te Nevele. Thema: "Bakhuizen en broodbakken in het Land van Nevele".
- 05/05/1985 Organisatie van de Gouwdag te Nevele. Thema: "Mondelinge geschiedenis" met B.De Graeve, B.De Wever en J.Taeldeman.
- 16/03/1991 Organisatie van de raadsvergadering in Nevele.

Jan LUYSSAERT, Merendree

VIERING 25 JAAR “LAND VAN NEVELE”

In het Sinksenweekend, van 3 tot en met 5 juni 1995, vierde de Heemkundige Kring “Het Land van Nevele” zijn 25-jarig bestaan. Ter gelegenheid van dit jubileum bouwden wij een tentoonstelling op “Het Land van Nevele met VERVE”, een tentoonstelling van kunstwerken uit het “Land van Nevele”. Ruim 600 belangstellenden bezochten deze tentoonstelling in de verkoopzaal van Notaris Duerinck te Nevele. Hierna volgt een verslag van de feestzitting, ingeleid door bestuurslid Arnold Strobbe.

Nevele, 3 juni 1995

Geachte genodigden, vrienden en sympathisanten van “Het Land van Nevele”.

In naam van onze heemkundige kring heet ik u allen van harte welkom.

“Vroeger” - en dit is zonder twijfel het meest gebruikte woordje in de heemkunde - “vroeger”, wanneer er een bruiloft of een jubileum plaatsvond en wanneer de uitgebreide feestmaaltijd ten einde liep - zongen de gevierden samen met de familieleden en de genodigden traditioneel het volgende levenslied:

*Over 25 jaar
zal ik jou nog steeds beminnen -
ook al krijgen we grijs haar
we blijven jong van binnen.*

In deze ene strofe zitten vier belangrijke aspecten van onze hobby - de heemkunde - vervat.

Laat me bij wijze van inleiding in het kort uitleggen waarom heemkunde te maken heeft met toekomst, met liefde, met grijs haar en met jong blijven van binnen.

Het eerste vers: “*Over 25 jaar*” verwijst naar de toekomst. De toekomst is de zin van onze opzoekingen naar het plaatselijk verleden. Wij willen er vandaag voor zorgen dat wie na ons geboren wordt, ook de rijkdom van “Het Land van Nevele” zou kennen en waarderen.

Arnold Strobbe
(Foto Lieven De Ruyck)

Het tweede vers: *“Zal ik jou nog steeds beminnen”*.

De liefde voor het eigen, plaatselijk verleden is de motor die ons als heemkundigen in gang zet en in gang houdt. Het Vlaams spreekwoord zegt: onbekend is onbemind. Heemkundigen willen de eigen streek beter leren kennen om ze beter te kunnen beminnen en beter te laten beminnen. En zoals het bij echte liefde gaat, wie echt bemint, zal ondervinden dat hij of zij meer terugkrijgt dan hij of zij kan geven.

Het derde vers: *“Ook al krijgen we grijs haar”* herinnert ons aan de moeilijkheden, de zorgen, het tijdverlies, de rimpels, het grijze haar dat de studie van ons heem in de loop der jaren met zich meebrengt.

Schrijvend over het verleden van anderen worden we zelf oud. Het is een troostende gedachte - we staan niet boven ons eigen werk - en ons grijs haar leert ons het eigen werk, de eigen waarheid te relativëren. Het behoedt ons voor zwart-wit redeneringen.

Het laatste vers tenslotte: *“We blijven jong van binnen”*.

Onze hobby houdt ons jong van hart. We zijn meestal zelf jonger dan de mensen over wie we schrijven. Dat is ook een troost.

Al die oude mensen, dingen en gebeurtenissen gaan een nieuw leven leiden in ons hart. Zij gebruiken als het ware onze geest, ons hart, onze mond, onze pennen, onze computers om te blijven spreken over vroeger.

Daarmee ben ik weer aangeland bij dat magische woordje van de heemkunde “vroeger”, het levenselexir dat ons blijvend jong houdt.

Vanmiddag ter gelegenheid van de viering van ons 25-jarig bestaan laten we uiteraard heemkundigen aan het woord. Als eerste in de rij luisteren we naar de heer Paul Vandepitte, voorzitter van de heemkundige kring “De Roede van Tielt”. Zoals wij viert “De Roede van Tielt” dit jaar het 25-jarig bestaan. Voorzitter Vandepitte houdt voor ons de feestrede.

In deze feestrede spreekt hij over de rol van de heemkunde in de officiële geschiedschrijving.

De volgende spreker is onze voorzitter Jan Luyssaert. Hij stond 25 jaar geleden aan de wieg van zijn geesteskind “Het Land van Nevele”.

In zijn eigen klare overzichtelijke stijl zal hij ons een beeld schetsen van de

Paul Vandepitte
(Foto Lieven De Ruyck)

evolutie van onze kring zoals hij die van heel nabij mee-gemaakt heeft.
Dames en heren, Jan Luyssaert.

Het is een delicate opdracht de geschiedenis van een vereniging te schrijven waarin je zelf een hoofdacteur bent omdat het gebruik van de ik-vorm nogal gemakkelijk als eigen lof kan worden opgevat, maar dat is zeker niet mijn bedoeling.

Door een samenloop van omstandigheden - nu durf ik zeggen een gelukkige samenloop - kwam ik in 1969 naar Landegem wonen. Voor mij, Westvlaming, was dit een totaal vreemde en onbekende streek. Wel wist ik uit de lessen Nederlandse literatuur van Prof. A. Van Elslander dat Cyriel Buysse in Nevele geboren was, maar als student had ik nooit de verre rit van Gent naar Nevele gewaagd. Nevele was voor mij alleen maar een verder onbekende naam.

Even toevallig vestigde zich ook in 1969 mijn oud-studiegenoot Johan Taeldeman in Landegem. Wij - twee inwijkelingen - vatten het plan op om in onze nieuwe woonplaats een heemkundige vereniging op te richten. We wisten natuurlijk dat het bij loutere fantasie zou blijven indien we niet konden rekenen op de actieve medewerking van enkele personen ter plaatse, die bovendien onze belangstelling voor heemkunde deelden. Bijna gelijktijdig kregen we contact met Guido Schaeck en Jos Van de Velde uit Landegem.

Guido Schaeck was gewonnen voor onze idee, maar stelde als voorwaarde dat de nieuwe vereniging een werkgebied moest bestrijken dat ruimer was dan de ene gemeente Landegem. Bovendien bracht hij ons in contact met zijn 'baas' Prof. Dr. R. Tavernier, een geboren Nevelaar die ons later zeer vele materiële mogelijkheden zou bieden bij de uitgave van ons tijdschrift "Het Land van Nevele".

Jos Van de Velde leerde ik kennen door zijn korte bijdragen over Landegem in het tijdschrift "Ons Heem". Onze stichtingsgesprekken vonden af en toe plaats in een schuurtje achter zijn huis, waar hij een verzameling oude gebruiksvoorwerpen had samengebracht. Jos ging met ons mee naar Raf Van den Abeele, toen burgemeester van St.-Martens-Latem en auteur van een studie over het historische Land van Nevele. Met Raf Van den Abeele werd het werkgebied afgebakend, hij bezorgde ons modelstatuten en gaf ons tips om vlot te kunnen starten.

Jan Luyssaert (Foto Lieven De Ruyck)

Op 21 december 1969 vond dan in Nevele een eerste algemene contactvergadering plaats waarop tal van belangstellenden uit de dertien gemeenten van ons werkgebied aanwezig waren.

Het voorlopige bestuur bestond uit Guido Schaeck, secretaris-penningmeester (zonder geld), Johan Taeldeman, hoofdredacteur (zonder tijdschrift), Jos Van de Velde, archivaris (zonder archief) en Jan Luyssaert, voorzitter (zonder vereniging).

De eerste algemene vergadering, tevens officiële stichtingsvergadering vond plaats op 8 maart 1970 in het gemeentehuis van Nevele in aanwezigheid van de grote heemkundige bezieler, Jozef Weyns, conservator van het Openluchtmuseum in Bokrijk.

Daar stonden we nu, met een vereniging zonder leden, zonder inkomsten en met heel veel plannen. Tegen het einde van 1970 telden we 110 leden die elk 100 frank lidgeld betaalden. Met die inkomsten moesten we het rooien en een "berichtenblad" uitgeven. Gelukkig was er de Dienst voor Bodemkunde van professor Tavernier. De teksten werden er getypt, gestencild, verzameld, geniet en men slaagde er zelfs in een heuse foto op de kaft te toveren. Hoe alles financieel is verlopen tussen professor Tavernier zijn dienst en de heemkundige kring heb ik bewust nooit willen weten, wel weet ik dat we meer bladzijden tekst konden bieden dan onze financiële middelen reikten. Na een vijftal jaar kregen we meer leden, hier en daar een subsidie en dus meer armslag en onze vereniging draaide goed, vijftientig jaar lang.

Wanneer we op die 25 jaar terugblikken dan kunnen we in grote lijnen drie perioden onderscheiden.

In de eerste periode, die loopt tot ongeveer het begin van de jaren tachtig werd het tijdschrift zeer bescheiden gehouden - het heette trouwens gewoon "berichtenblad". Het was echter de bedoeling om naast het berichtenblad ook monografieën of jaarboeken uit te geven. Twee monografieën zijn er verschenen, één in 1972 over C. Buisse en één in 1974 over V. Loveling, maar financieel was zo'n uitgave verder niet meer haalbaar. Toen besloten we om in ons "berichtenblad" artikelen van grotere omvang op te nemen. Onze activiteiten waren hoofdzakelijk heemkundige wandelingen in de verschillende gemeenten van ons werkgebied, telkens

onder leiding van een ervaren plaatselijke gids. Tot 100 personen namen aan zo'n wandeling deel en leerden hun streek kennen in heel veel facetten: de bodem, de hoevebouw, het landschap en de plantengroei.

Halfweg de jaren tachtig legden we de klemtoon meer op lezingen over plaatselijke of algemene geschiedkundige, literaire, taalkundige, aardrijkskundige, familiekundige en volkskundige onderwerpen. De klassieke wandelingen werden beperkt en het tijdschrift kreeg meer bladzijden toebedeeld.

Eind van de jaren tachtig, begin van de jaren negentig, moesten we vaststellen dat de belangstelling voor onze voordrachten daalde, een euvel waaronder het hele vormingswerk voor volwassenen lijdt. We namen toen het besluit om heel veel energie en middelen te investeren in onze publicaties. Het tijdschrift "Het Land van Nevele" verscheen op ongeveer 350 bladzijden per jaar, de foto's werden beter, de druk professioneel en nieuwe auteurs breiden de redactie uit. Naast "Het Land van Nevele" verscheen ons familiekundig tijdschrift "Mensen van Toen". Met deze twee publicaties bereiken we nu een lezerspubliek van ten minste 1.300 belangstellenden, heel wat meer dan op een lezing of voordracht.

Over de toekomst van onze heemkundige kring ben ik zeer hoopvol. In de voorbije twee jaar werd het bestuur uitgebreid met jonge tot zeer jonge leden, die ongetwijfeld nog zeer veel in hun mars hebben en naar ik hoop hun mogelijkheden zullen gebruiken om hun stempel op de vereniging te drukken.

Binnen het bestuur vonden we dat we ons vijftienvintigjarig bestaan het best konden vieren door een tentoonstelling van schilderijen en tekeningen die onze streek tonen zoals ze nu vaak niet meer bestaat. Het voorbereiden, samenstellen en opbouwen van zo'n tentoonstelling en de viering van deze verjaardag is een grote onderneming, die geslaagd is dank zij de inzet van het hele bestuur: Yvonne De Vos en Irène Buysse hebben de receptie voorbereid; André Bollaert is de stuwende kracht achter de samenstelling van de tentoonstelling; Daniël D'Hooge, Marcel Michiels, Stefaan De Groote, Eddy Verstraete en Wim De Clercq hebben de tentoonstelling opgebouwd; Lieven De Ruyck en Katrien De Groote hebben een hoop voorbereidend werk en administratieve taken op zich

genomen en een kleine tentoonstelling samengesteld over 25 jaar Land van Nevele; Arnold Strobbe heeft de feestviering met passende bindteksten feilloos laten verlopen.

Tenslotte wil ik ook nog de vele personen danken die hun kunstwerken in bruikleen afgestaan hebben. Een speciaal dankwoord gaat naar notaris A.Duerinck voor zijn grote gastvrijheid.

Om onze dank te betonen aan notaris A.Duerinck willen we hem opnemen in de Orde van de Nevelse Huwier. Wat die "Orde van de Nevelse Huwier" inhoudt en betekent horen we van onze voorzitter Jan Luyssaert.

Bij het tienjarig bestaan van de heemkundige kring in 1980 werd gezocht naar een manier om verdienstelijke heemkundigen op een waardige manier te huldigen. Daarom stichtten we toen de "Orde van de Nevelse Huwier". Een huwier is een verdwenen Nevelse peresoort waarvan we alleen de naam kennen uit oude geschriften. Met een schaal waarop een peer staat afgebeeld tonen we onze achting en dankbaarheid aan personen die in hun dorp of streek een bijdrage hebben geleverd tot het beschermen of bewaren van het patrimonium of die de heemkunde een warm hart toedragen.

In 1981 werd notaris A.Duerinck eigenaar van een uniek monument in Nevele: het geboortehuis van Cyriel Buysse en de bedrijfsgebouwen van de olieslagerij en cichoreifabriek Buysse-Loveling.

Met een bijzondere aandacht voor de herinneringen die in dit huis en dit bedrijf leven, heeft hij het hele complex laten restaureren en het een nieuwe bestemming gegeven.

De C.Buyssestraat straalt zo een beetje van haar vroegere pracht en glorie uit. En de bedrijfsgebouwen zelf - waar in de muren nog de geur van olie hangt - werden aan nieuwe en andere noden aangepast. Ze behielden aan de buitenzijde het karakter van het vroegere bedrijf maar binnenin werd een van de ruimten tot een prachtige tentoonstellingszaal omgebouwd, waarin wij vandaag te gast zijn. Dat is één van de redenen om notaris Duerinck te verheffen tot "Prins in de Orde van de Nevelse Huwier". Maar er is nog een tweede reden, die we ter gelegenheid van ons 25-jarig bestaan aan het licht willen brengen. Toen we in het verleden in onze heemkundige kring een financieel avontuur moesten aangaan,

Uitreiking van de “Orde van de Nevelse Huwier 1995”
Van links naar rechts: Jan Luysaert, Mevr. Duerinck, Yvonne De Vos, Notaris A. Duerinck
(Foto Lieven De Ruyck)

konden we een beroep doen op de raad en de daad van notaris A.Duerinck.

Ik ben heel blij om notaris Duerinck deze schaal te mogen overhandigen, een teken dat hij vandaag wordt opgenomen in de "Orde van de Nevelse Huwier".

Nu gaan we over naar het hier en nu, vandaag, in deze zaal. Rondom ons hangen 65 werken van kunstenaars.

Het gemeenschappelijke van al deze werken bestaat erin dat ze iets of iemand van het Land van Nevele voorstellen.

Over het waarom van deze tentoonstelling spreekt ons bestuurslid André Bollaert.

Geachte genodigden,

Het afbeelden van voorwerpen, mensen, dieren, zichten en landschappen met behulp van potlood, etsnaald, palet of penseel is door de eeuwen heen een bezigheid geweest waarmee onze Vlaamse kunstenaars bekendheid verwierven tot ver over onze landsgrenzen. De scheppingen van deze meesters wekten navolging, zodanig dat steeds meer en meer creatieve geesten het er gingen op wagen in hun voetsporen te treden.

In het begin werkte men vooral in opdracht van een betaalheer, m.a.w. de kunstenaar stak zijn kunde en zijn ziel in de idee van een ander. Later vooral dan in de late 19e en de 20e eeuw, zal het de kunstenaar zijn die in zijn creaties zijn eigen idee en zijn manier waarop hij de dingen ziet zal uitbeelden. De kunst werd vrijer en diverse strekkingen volgden elkaar op, de ene als reactie op de andere.

Door deze strekkingen heen bleef de landschapsschilderkunst een toonaangevende rol spelen. Het vleugje nostalgie dat bij praktisch iedereen opkomt bij het zien van een verdwenen zicht of landschap geeft hieraan ontegensprekelijk een bredere dimensie.

Deze jubileumtentoonstelling is een greep uit ongeveer zestig jaar schilderkunst en schilderkunde in het Land van Nevele, zestig jaar die ongeveer overeenkomt met twee generaties in een mensenleven. De discussie over kunst of kunde laat ik aan de bezoeker over, elkeen heeft hierover zijn eigen mening.

André Bollaert
(Foto Lieven De Ruyck)

Geachte genodigden, over één zaak zullen allen het echter eens zijn; wat u hier ziet is heemkunde. Heemkunde gebracht op een wijze die de meeste van onze heemkundigen niet bij machte zijn te beoefenen.

Ondanks het feit dat deze tentoonstelling slechts een klein deel omvat van wat aan heemkunde aan de muren in onze woningen hangt, menen we toch dat onze selectie van 65 werken uit niet minder dan 24 kunstenaars een goed beeld geeft van wat er bestaat als landschapschilderkunst in het Land van Nevele. Enkele van deze werken waren reeds te zien op een of andere tentoonstelling maar het overgrote deel verlaat hier voor het eerst de huiskamer van zijn bezitter, daarom ook onze oprechte dank aan deze eigenaars om, ondanks hun verkleefdheid aan deze werken, ze voor enkele dagen af te staan aan ons allemaal.

Werken uit de jaren dertig hangen hier samen met werken uit de jaren negentig, niet ten onrechte, want het landschap en het dorpszicht veranderen snel. Vooral de recente heropflakking van de bouwactiviteiten versnelde deze evolutie. Vandaar ook onze speciale appreciatie voor de huidige kunstenaars om deze bedreigde dorpszichten voor het nageslacht op doek of papier te vereeuwigen.

Geachte genodigden, kijk rond om u en geniet van deze Nevellandschappen, die we rangschikten per vroegere deelgemeente. De tentoonstelling begint met enkele recente werken van Marcel Van Landegem uit Vosselare, een geboren Merendreenaar. Deze vroegere publiciteitsschilder van de brouwerij Meiresonne is reeds meer dan een halve eeuw actief als landschapschilder in onze streek. Het is dan ook geen wonder dat hij op deze tentoonstelling het best vertegenwoordigd is.

Na hem werken van Hansbekenaar Frans Labath, leraar schilderkunst aan de Deinse tekenacademie en enkele etsen van de onvolprezen Landegemse grootmeester Antoon Van Hoecke van wie in september 1992 nog een herdenkingstentoonstelling werd georganiseerd van onze kring.

Verder vindt u de geschilderde poëzie van volksdichter Leon Neerman uit Merendree bij wie iedere creatie een verhaal op zichzelf is; de Poeselse landschappen van de Aalterse verzetsmartelaar Adhemar De Poorter; het Vinkt van de jaren zeventig gezien door het kunstig oog van Bertrand

Voorzitter Jan Luysaert en echtgenote Mieke De Graeve
(Foto Lieven De Ruyck)

Graveel; Nevele en Vosselare zoals Daniël Van Hevel het zag twintig jaar geleden; het Poeke van Carlo Sergeant; Vosselare-kerk van de Duitser Spiertz; Nevele-brug naar een oude postkaart van Jules Van Wanzele, die hiermee bewijst dat het naschilderen van een oude prent of postkaart ook een speciale uitstraling kan hebben; enz... zonder hierbij echter de werken de vergeten van laatbloeier Marcel Michiels die zijn liefde voor zijn streek trouwens nooit onder stoelen of banken heeft gestoken. En dit alles kunnen we u aanbieden in dit zo fraaie historisch kader dank zij de bereidwilligheid van de heer en mevrouw Notaris Duerinck waarvoor onze oprechte dank.

Deze tentoonstelling is voor onze kring geen eindpunt. Het is gewoon een nieuwe bron die we aanboorden die de basis kan vormen voor een artikelenreeks over de kunst in het Land van Nevele, een bron die onuitputtelijk lijkt. Ik wens u veel kijkgenot.

Alvorens we de burgemeester verzoeken om de tentoonstelling officieel te openen, willen we toch nog één persoon heel speciaal “in de verve” zetten. Hij heeft 25 jaar lang met verve onze heemkundige kring recht gehouden en geleid in goede en kwade dagen, in voor- en tegenspoed.

Een vereniging oprichten in Vlaanderen is niet zo moeilijk maar ze gedurende 25 jaar in stand houden, is niet aan iedereen gegeven.

Jan is nu op de leeftijd gekomen waarop anderen het voorzitterschap van historische of heemkundige kringen op zich nemen. Jan heeft al 25 jaar die zware taak ter harte genomen.

We durven erop rekenen dat we ook de volgende 25 jaar op hem als voorzitter een beroep kunnen doen. Als voorzitter stellen we hem ten zeerste op prijs omwille van zijn diplomatische en democratische ingesteldheid.

Jans roots wortelen in de Westhoek maar hij is opengebloeid in ons “Land van Nevele” dat ook zijn land, zijn heem geworden is.

Omwille van al zijn verdiensten schenken we hem volgaarne een stukje van het Land van Nevele. Namelijk een originele 17e-eeuwse ingekleurde gravure van Sanderus die het kasteel van Ooidonk voorstelt, een historische verblijfplaats van de heren van Nevele.

Mogen we ook mevrouw Mieke De Graeve verzoeken mee naar voren te komen want ook zij heeft een bloemetje meer dan verdiend.

Burgemeester Antoon Van Speybroeck
(Foto Lieven De Ruyck)

Mag ik nu burgemeester Antoon Van Speybroeck uitnodigen om naar voren te komen om ons toe te spreken en de tentoonstelling te openen!?

Burgemeester Van Speybroeck wees op de goede contacten tussen de heemkundige kring en het gemeentebestuur. Dat uitte zich o.a. bij het zoeken naar verantwoorde straatnamen na de fusie; bij een BTK-project over het wonen, werken en bezit in het Land van Nevele; bij de onthulling van een gedenkplaat voor de gezusters Loveling te Nevele in 1978 en de Julius Nieuwlandhulde te Hansbeke in datzelfde jaar, de Basiel de Craene-herdenking te Merendree in 1980, in 1988 de ontmoeting tussen de Belgische en Duitse oudstrijders uit de meidagen 1940 te Nevele en in 1990 de onthulling van de gedenkplaat voor de Landegemse jurist J.Verplaetse aan de sportzaal te Landegem.

Verder stelt het gemeentebestuur sedert 1982 een lokaal ter beschikking in het oud-gemeentehuis van Merendree voor de bibliotheek van de heemkundige kring.

Na de toespraak verklaarde de burgemeester de tentoonstelling voor geopend.

Tentoongestelde werken

BACHTE-MARIA-LEERNE

1	“Brugje naar de Leiemeersen”	1990, Van Landegem Marcel
2	“Leiebocht te Leerne”	1988, Van Landegem Marcel
3	“Koeien in de Leiemeersen”	1977, Van Landegem Marcel
4	“Leiemeersen”	1987, Van Landegem Marcel
5	“Poort in Ooidonkdreef”	1985, Van Landegem Marcel

HANSBEKE

6	“Lindendreef in de Melkerijstraat”	1993, Van Landegem Marcel
7	“Oude linden op het kerkplein”	1991, Van Landegem Marcel
8	“Hoeve De Poorter in de Palestraat”	1992, Van Landegem Marcel
9	“Brugse Vaart in de winter”	1954, Van Landegem Marcel
10	“Huis Eleke De Clercq”	1977, Labath Frans
11	“Beestenmarkt”	1990, Labath Frans
12	“H.Philomenakapel”	jaren '50, Van Hoecke Antoon
13	“Boerderij te Hansbeke - Hoeve Van Yperen”	jaren '50, Van Hoecke Antoon

Tentoonstelling "Het Land van Nevele met VERVE" (Foto Lieven De Ruyck)

LANDEGEM

14	“Winterdag”	jaren '50, Van Hoecke Antoon
15	“Kapel O.L.Vrouw van Zeven Weeën”	jaren '50, Van Hoecke Antoon
16	“Molenkouter”	jaren '50, Van Hoecke Antoon
17	“Wilde”	jaren '40, Van de Velde A.
18	“Hoeve Standaert in Kleine Heirenthoek”	1990, Van Landegem Marcel

LOTENHULLE

19	“Kapel van de familie Hulin de Loo”	1945, Parmentier Eugène
20	“Koutermolen”	jaren '30, De Meyer Albert
21	“Winkelken van Wiezeke Gebuer”	jaren '80, Coucquyt Gaby

MERENDREE

22	“Maaier voor Kasteel Kervijn”	1946, Neerman Leon
23	“Gebaande weg in de sneeuw” (Veldestraat)	1939, Neerman Leon
24	“Gelukte oogst”	1950, Neerman Leon
25	“Woning Dobbelstatiestraat”	1943, Van Landegem Marcel
26	“Kastanjeberg”	1943, Van Landegem Marcel
27	“Kastanjeberg”	1949, Van Landegem Marcel
28	“Langs de Schipdonkse Vaart”	1950, Van Landegem Marcel
29	“Langs de Schipdonkse Vaart”	1950, Van Landegem Marcel
30	“Dorpszicht”	1954, Van Landegem Marcel
31	“Hoeve in de Veldestraat”	1993, Van Landegem Marcel
32	“Kerkzicht”	1974, Van de Walle Piet

NEVELE

33	“Brug over Schipdonkkanaal”	1960, Van Wanzele Jules
34	“Kernemelkstraat”	jaren '70, De Ketelaere Marc
35	“Kerkzicht”	1975, Golinvaux Pierre
36	“Kerkzicht vanuit de Zeistraat”	1975, Van Nevel Daniël
37	“Egelare”	1975, Van Nevel Daniël
38	“Landschap met kerk”	jaren '80, Tessely G.
39	“Hoevetje in de Vierboomstraat”	1990, Van Landegem Marcel
40	“Kapel in de Biebuyckstraat”	1990, Van Landegem Marcel

17. Woning op Landegem-Wilde
(A. Van de Velde - eigenares Yvette Vanherzeele)

De woning is thans volledig verbouwd (garage Toyota).
Het doek werd geborsteld in de jaren veertig door A. Van de Velde, een
architect uit Sint-Martens-Latem.

(Foto Romain De Vreese en Fernand Neerman)

20. De koutermolen van Lotenhulle

(Albert De Meyer - Eigendom wed. A.De Meyer)

Deze stenen korenmolen werd in het begin van de 19e eeuw door de Lootse gemeenteontvanger Leo Van Hulle opgetrokken. De laatste mulder was Oscar De Meyer. Nu rest alleen nog het vervallen schuurtje waarin in 1933 een motor geplaatst werd. De molen werd in 1948 afgebroken.

De schilder, "meester" Albert De Meyer schilderde de molen toen hij in de jaren dertig student was aan de normaalschool in Oostakker. Het is een schoolse studie maar tegelijk een uniek document van deze molen.

(Foto Romain De Vreese en Fernand Neerman)

30. Dorpszicht Merendree

(Marcel Van Landegem - Eigenaar Marcel Van Landegem)

Merendreedorp gezien vanaf de Laaiput in 1954.

Marcel Van Landegem (°Merendree 06.05.1927) is een autodidact. Zijn eerste werken dateren van tijdens de oorlog en hij is nu reeds meer dan vijftig jaar actief als landschapschilder in het Land van Nevele. Sinds 1951 woont hij in de Damstraat te Vosselare.

(Foto Romain De Vreese en Fernand Neerman)

POEKE

41	“Kapel O.L.V. van Lourdes”	1983, Sergeant Carlo
42	“Dorpszicht en kerk”	1985, Kcols (Gustaaf Slock)
43	“Kasteel van Poeke”	1981, Sergeant Carlo*

POESELE

44	“Kruis aan de Molenweg”	1944, Neerman Leon
45	“Poeselse molen”	1995, Michiels Marcel
46	“Winterlandschap”	jaren '30, De Poorter Adhemar
47	“Poekebeek”	jaren '30, De Poorter Adhemar

SINT-MARTENS-LEERNE

48	“Hoevetje in Engelhoekstraat”	jaren '80, Boetens Raf

VINKT

49	“Reigersbeek in de Poekestraat”	jaren '70, Graveel Bertrand
50	“Groendreef”	jaren '70, Graveel Bertrand
51	“Kanegemstraat in de winter”	jaren '70, Graveel Bertrand
52	“Zomerlandschap met kerk”	jaren '70, Graveel Bertrand
53	“Winterlandschap met kerk”	jaren '70, Graveel Bertrand

VOSSSELARE

54	“Wilde kastanjes in de Lagestraat”	1972, Van Landegem Marcel
55	“Kerk” (voorzijde)	jaren '40, Spiertz
56	“Kerk” (achterzijde)	jaren '40, Spiertz
57	“Vincent's Molen”	jaren '40, Claeys E.
58	“Kasteel”	jaren '40, De Prest August
59	“Hof de Cluyse”	1960, Pieters Pierre
60	“Hoevetje Meirstraat”	1975, Van Nevel Daniël
61	“Kapelletje in de Moerstraat”	1975, Van Nevel Daniël
62	“Steyaert's Molen”	1995, Michiels Marcel
63	“Vergeeten monument”	1995, Michiels Marcel
64	“Panorama 16e eeuw” (naar oude gravure)	1995, Michiels Marcel

46. Winterlandschap te Poesele

(Adhemar De Poorter - Eigenaar Patrik Van de Castele)

Adhemar De Poorter (°Gent 31.08.1905) was gehuwd met een Nevelse en had zijn woon- en werkhuis in de Statiestraat te Aalter. Hij studeerde aan St.-Lucas te Gent en werkte een tijdlang onder de leiding van Frans Coppejans in wiens atelier hij vooral godsdienstige taferelen schilderde. Tijdens de oorlog was hij actief in het verzet tegen de Duitsers wat hem het leven kostte. Op 2 september 1943 werd hij te Oostakker door de bezetter gefusilleerd.

(Foto Romain De Vreese en Fernand Neerman)

57. Vincent's molen te Vosselare
(E.Claeys - Eigenaar Irene Verplaetse)

Dit schilderij van mevr. E.Claeys (waarover ons verdere gegevens ontbreken) dateert van de jaren dertig. De molen stond op de weg van Vosselare naar Landegem. Hij werd tijdens de Eerste Wereldoorlog vernield. De woning staat er nog steeds. Voor het schilderen van dit doek maakte de kunstenares gebruik van een oude foto.

(Foto Romain De Vreese en Fernand Neerman)

Met dank aan volgende eigenaars:

Roland De Clercq, Wed. Albert De Meyer, Maurice Demolder, Gemeentebestuur Nevele, Bertrand Graveel, Frank Langeroot, Wouter Langeroot, Marcel Michiels, Kinderen Moeykens, Leon Neerman, Jako Schamp, André Semaesse, Carlos Sergaent, Wed. Van Braeckel-Van Hecke, Jozef Van de Castele, Patrik Van de Castele, Adolf Van de Sompel, Yvette Vanherzeele, Cecile Van Hove, Marcel Van Landegem, Celina Van Maldegem, Daniël Van Nevel, Irene Verplaetse en aan de heer en mevrouw Notaris Duerinck voor het ter beschikking stellen van hun lokalen.

TEN HUIZE VAN LUC STOCKMAN

Motto: "Ik hang vast aan het verleden"

Inleiding

Het was de laatste woensdag van het jaar 1993, toen ik om 19 u. bij gastheer Luc Stockman aanbelde. Vrouw Annie, geflankeerd door de goedaardige hond Nero, liet me binnen in de hal. Overal in het rond stonden kartonnen dozen met levensmiddelen. "Voor Kroatië" legde ze mij uit. Zoon en dochter Stockman waren ook druk in de weer. Op het eerste gezicht een huis vol actievelingen, dacht ik bij mezelf.

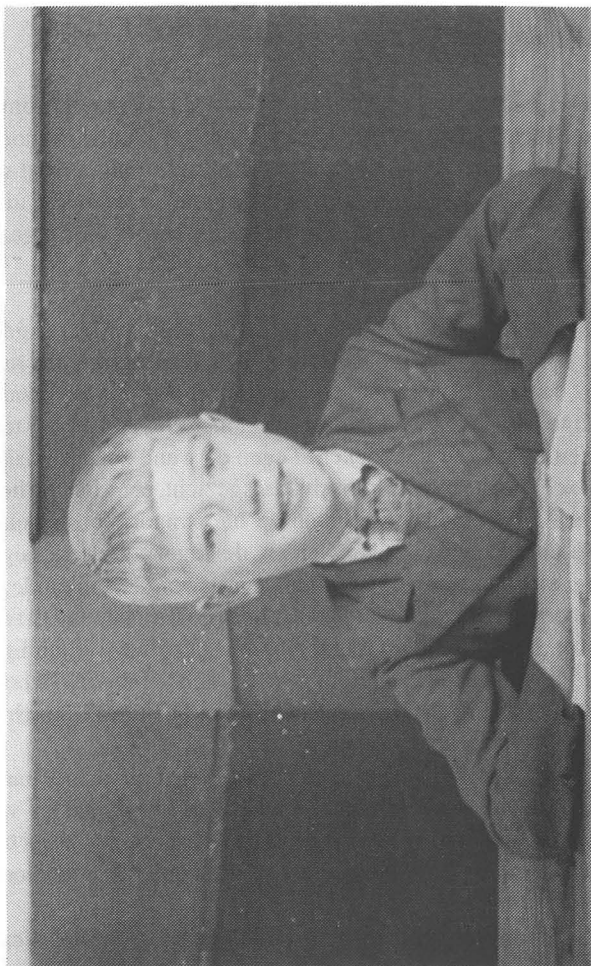
Ik werd binnengeleid in de eerste kamer rechts, Lucs heiligdom. Hij was bezig met telefoneren, gezeten achter zijn enorm bureau, een meubelstuk dat een flink deel van het vertrek vult. Hij draagt ook thuis een kraaknet wit hemd met deftige das. Twee wanden van de kamer zijn van boven tot onder bezet met kasten en rekken vol boeken. Tegen de wand zonder boekenruggen hangen drie schilderijen: een idyllisch dorpsgezicht, een zicht op het Brugs begijnhof en een derde met vissersboten op het strand. Voorts enkele heemkundige trofeeën: de Nevelse Huwier en de ingekaderde getuigschriften van de Reinaertprijs en van de Provinciale prijs voor Heemkunde. Een relatief klein venster geeft uitzicht op de voortuin en de Brugstraat. Dit is een sobere kamer die tot afzondering, tot rustig lees- of schrijfwerk uitnodigt.

Luc haastte zich het telefoongesprek te beëindigen. Ik hoorde dat het over heemkunde ging. Met zijn typisch jongensachtige glimlach legde hij de hoorn neer. Weer iets wat geregeld was.

Onmiddellijk verplaatste hij de zware Olympia-schrijfmachine naar de zijkant van het bureau. Tikken moest nu plaatsmaken voor spreken. Dit interview was al enkele keren uitgesteld maar nu was het er toch van gekomen. Eindelijk zaten we samen, tête-à-tête, met de cassetterecorder tussen ons in.

Een vraagje om warm te lopen, Luc. Wat is je vroegste jeugdherinnering?

Dat is een moeilijke vraag. Tot mijn achtste jaar, dat was in 1941, leefde ik in Adegem. Ik herinner me een zekere soeur Chantal in de kleuterschool; ook dat ik op mijn kloefen naar school ging, hoewel mijn moeder dat niet graag had. Dat was in haar ogen niet deftig genoeg. Ik heb heel mijn leven al heimwee

Luc Stockman op zevenjarige leeftijd te Adegem

gehad naar die eerste acht jaar in Adegem. Erna zijn we verhuisd naar Eeklo waar ik eenentwintig jaar lang gewoond heb. Nooit heb ik me er zo goed gevoeld als in Adegem. Die verhuis heeft bij mij een zeker trauma veroorzaakt.

Hoe bedoel je dat?

Toen ons gezin van Adegem naar Eeklo verhuisde, zat ik in het tweede leerjaar. Het derde trimester begon juist. Doordat ik zo laat op het jaar in de lagere school van de Broeders van Liefde in Eeklo arriveerde, had men geen schoolbank meer voor mij. Men haalde - waarschijnlijk met de beste bedoelingen - uit een of ander hok een tuintafel en ik moest op een logge ijzeren stoel achteraan in de klas aan die ijzeren tuintafel de lessen volgen. U begrijpt dat ik me daar onmiddellijk in een buitenspelpositie, buiten de groep gesloten voelde.

Het verschil met mijn onbezorgde kindertijd thuis en op school in Adegem was al te groot. In Adegem was ik op school altijd een van de eersten geweest en ik had er zeer veel vrienden. We hadden thuis een grote hof met veel hangars want mijn vader was vlasmarchand. Daar had ik altijd met mijn klasmakkers en met andere kameraden uit de buurt naar hartelust kunnen spelen en ravotten. Heel die vertrouwde wereld waarin ik me geborgen voelde, moest ik plots verlaten voor een vreemde stad en een vreemde school. Als kind begreep ik niet goed waarom dat alles aan mij gebeurde.

Het was voor mij een echt drama. Ik herinner me dat ik in het derde en vierde leerjaar afzakte naar de middenmoot en zelfs bij de zwakkeren van de klas belandde.

Die toestand heeft twee jaar aangesleept. Toen mocht ik overschakelen naar het vijfde en zesde leerjaar van de lagere school in het college van Eeklo. Daar ben ik er op studiegebied weer bovenop geraakt.

Ik heb dat heel erg gevonden, dat plots afgesneden worden van mijn organische band met mijn geboortedorp Adegem. Zelfs nu nog, na zoveel jaren, voel ik me heel nauw verbonden met mijn Adegems geboortehuis langs de Staatsbaan. In gedachten ken ik nog alle kamers maar - het klinkt misschien ongeloofwaardig - ik ben er sedert mijn jeugd niet meer teruggeweest. Ik zou het erg graag doen maar ik ben bang dat het een ontgoocheling wordt, dat ik het huis en de omgeving niet meer zal terugvinden zoals ik ze verlaten heb. Ik kan, me dunkt, mijn kindertijd in Adegem het best vergelijken met een Aards Paradijs dat nooit meer weergekeerd is.

Plechtige Communicant Luc Stockman op 22 april 1944

Ik bedoelde mijn inleidend vraagje eerder anekdotisch. Ken je nog je oudste herinnering?

O ja! Ik denk dat mijn oudste herinnering de volgende is. Wij gingen dikwijls met heel het gezin naar mijn grootvader langs moederszijde die in Dendermonde woonde. Ik zie me er nog binnenkomen in de woonkamer op de arm van mijn moeder. Ik geloof zelf dat die oudste herinnering niet toevallig is maar symbolisch. Zoals ikzelf erg aan Adegem gehecht was, zo was mijn moeder bijzonder aan Dendermonde gehecht. Zij beleefde haar verblijf in Adegem als een verbanning uit haar geboortestad. Ze woonde niet graag in het dorp, ze was de stad gewoon. Om de veertien dagen trokken we met de trein of per auto naar Dendermonde. Ik herinner me de jaarmarkt met de ontelbare kramen op het marktplein. We mochten dan ter gelegenheid van de jaarmarkt bij grootvader kermis vieren. 's Avonds bleven we er slapen in een groot ijzeren bed. Ik herinner me dat bed nog zeer goed omdat je er zo diep in wegzonk want de matras was gevuld met eiderdons. Mijn moeder dekte ons toe en je begrijpt dat zo'n herinneringen de glans van het verleden meekrijgen.

Daarmee zitten we al volop in je familiegeschiedenis. Wie waren je grootouders langs moederszijde?

Mijn grootvader was onderwijzer in Dendermonde maar ten gevolge van de schoolstrijd (1879-1883) moest hij lesgeven zonder diploma. Hij heeft dat slechts een tweetal jaar volgehouden en is dan bediende geworden bij de firma Ramlot, een bekend Dendermonds bedrijf van beddedekens. Hij heeft er bijna heel zijn leven, tot zijn tachtigste jaar, gewerkt. Hij is er geëindigd als hoofdboekhouder.

Mijn grootmoeder langs moederszijde, Maria Weyenberg, heb ik niet zo goed gekend. Ze is gestorven toen ik drie jaar oud was. Ik weet wel dat mijn moeder zich als enige dochter erg met haar verbonden voelde.

Hoeveel kinderen telde het gezin van je moeder?

Drie kinderen. Monseigneur Jozef Coppens, mijn moeder Maria en een broer die jonggestorven is aan de kroep. Hij was pas 18 jaar oud.

Aimé Stockman en Emma Daneels bij hun huwelijk op 13.09.1893,
de grootouders van Luc Stockman

Hoe zou je je moeder typeren?

Mijn moeder was zeer gehecht aan Dendermonde. Ze wist erg veel over het Dendermonde van omstreeks de eeuwwisseling. In 1914 bvb. werd Dendermonde moedwillig door de Duitsers platgebrand. Ze was toen een meisje van twaalf jaar. Deze belevenis heeft een enorme indruk op haar gemaakt. Dat was ook iets ingrijpends want achteraf heeft Dendermonde zich nooit meer van die klap hersteld. Na de oorlog hebben de meeste rijke families de stad verlaten en elders geïnvesteerd. Mijn moeder babbelde en vertelde zeer graag en ze kon dat ook goed. Vooral over het volksleven in het Dendermonde van vóór 1914 kon ze boeiend vertellen: over de karnavalvieringen, over de volksfiguur “Vosken” Ramlot, over de pastoors, over het “vestjen” (een riviertje) en over de vele avonturen van militairen want Dendermonde was vanouds een garnizoenstad enz. Ze wist ook alle “petites histoires” van de Europese maar vooral van de Belgische koninklijke families.

Hoe zat het met je familie langs vaderszijde?

Mijn grootvader Aimé Stockman was afkomstig van Vurste. Hij was ook onderwijzer maar, in tegenstelling met mijn grootvader van moederszijde, heeft hij wel les gegeven tot aan zijn pensioen. (Luc haalt dadelijk een door hemzelf uitgegeven “Kroniek van de familie Stockman” uit een van de boekenrekken. Met trots toont hij mij enkele foto’s en het mooie handschrift van zijn grootvader. Het regelmatig, sierlijk geschrift verraadt een man die houdt van orde en systematiek).

Hij begon zijn onderwijzersloopbaan in Adegem maar na twee jaar werd hij overgeplaatst naar Dikkelvenne, dichtbij Vurste, waar hij zijn vaste benoeming kreeg.

Toch hadden die twee jaar in Adegem hun belang want dertig jaar later verhuisde hij vanuit Dikkelvenne opnieuw naar Adegem. Dit gebeurde via vrienden die hij in zijn eerste Adegemse periode had leren kennen. Het leven kan soms eigenaardig verlopen, nietwaar!?

Hoe was de familiale situatie bij je grootvader?

Bij mijn grootvader thuis waren ze met zeven kinderen. Hij, zijn jongere broer en jongste zuster mochten voor onderwijzer studeren. Het is niet duidelijk of

de vier oudste kinderen wilden of konden verderstuderen. De drie oudste kinderen trouwden niet, de jongste dochter overleed voortijdig en de drie anderen huwden. Mijn grootvader trouwde met een enige dochter, Emma Daneels. Zij was gefortuneerd in die zin dat ze heel wat landbouwgronden overerfde. Mijn grootouders waren dus welgestelde mensen. Ik herinner me mijn grootvader niet als een harde werker. Hij ging al met pensioen toen hij 45 jaar was. Erna stortte hij zich in de politiek. Hij was burgemeester van Vurste van 1907 tot 1918. Zijn belangrijkste bezigheid na zijn oppensioenstelling was het kopen en verkopen van gronden en huizen. Mijn grootmoeder, Emma Daneels, kreeg als welgestelde boerendochter een heel verzorgde opvoeding in het pensioonaat van Beerlegem waar ze onder meer Frans leerde. Ze was verstandig en had feeling voor poëzie.

Hoeveel kinderen hadden ze?

Vier. Jozef, de oudste, werd priester en bracht het tot deken van de stad Oudenaarde. Hij was een goede vriend van mijn heerroom Monseigneur Jozef Coppens met wie hij samen college liep in Dendermonde. Marie bleef ongetrouwd. Mijn vader Leopold, de derde en Bernard, de jongste, werden beiden handelaar.

Heeft je vader misschien niet gestudeerd?

Nee, hij was wel begaafd maar hij wou niet studeren. Mijn ouders staken hem in twee of drie verschillende colleges maar zonder succes. Later heeft hij altijd beweerd dat hij niet wilde studeren uit schrik later pastoor te moeten worden.

Welke andere weg is hij dan gegaan?

Hij is begonnen in het vlas. Hij startte zijn zaak in de gebouwen van een failliet bedrijf van bloemen en planten in Adegem. Zoals ik vroeger al vermeldde, kocht mijn grootvader het bedrijf op voor mijn vader en zijn broer Bernard. Dat gebeurde via kennissen uit zijn Adegemse onderwijzerstijd. Zij hebben er eerst nog een tijdje kuikens gekweekt vooraleer mijn vader met vlas begon. Het was echter geen goede keuze want de vlashandel kwam juist in die periode in een crisis terecht in het Meetjesland, later zou ook de Leiestreek volgen.

Was het niet eigenaardig dat hij uitgerekend in Adegem een vlashandel startte?

Welnee. De vlasteelt was vanouds zeer verspreid in het Meetjesland. Pas in de jaren dertig is die teelt drastisch achteruitgegaan, iets vroeger dan in de Leiestreek.

De vlasboeren van het Meetjesland kochten hun vlaszaad in Zeeuws-Vlaanderen en er werd hier zeer veel vlas verbouwd. Mijn vader kende heel de streek en al de boeren. Na het mislukte vlasavontuur zette hij zijn zinnen op een handel in bouwmaterialen. In Adegem zelf was er echter weinig toekomst voor zo'n bedrijf. Daarom besloot hij te verhuizen naar Eeklo. Hij kon er zich vestigen in een huis in de Molenstraat, dat mijn ouders gekocht hadden. Ik heb er 21 jaar gewoond.

Was je vader ook op andere vlakken actief?

Ja, hij is zeer actief geweest in het verenigingsleven van Adegem. Hij was stichter en voorzitter van de middenstandsbond en hij was ook politiek actief. Het was vooral mijn grootvader, die burgemeester van Vurste geweest was, die hem daartoe aanzette. Mijn moeder was er vierkant tegen maar hij zette zijn wil door en nam deel aan de verkiezingen van 1936. Hij was aanvoerder van een scheurlijst die met een zetel verschil de verkiezing verloor van de traditionele lijst die gesteund werd door de pastoor. Hij zat dus wel in de gemeenteraad maar bij de oppositie. Na onze verhuis naar Eeklo heeft hij zich niet meer met het verenigingsleven of met de politiek bemoeid.

Wie was je moeder?

Dat was Maria Coppens. Zij was de zuster van mijn heeroom Monseigneur Coppens.

Hoe hebben je vader en moeder elkaar leren kennen?

Ik zei je al dat Jozef Stockman en Jozef Coppens samen college liepen in Dendermonde en erna samen voor priester studeerden. Die twee priesters hebben dat huwelijk "samengemokkeld" echt hoor! Mijn vader was toen 31 en mijn moeder was vijf jaar jonger. Mijn vader had tevoren ernstig kennis gehad met een meisje van mindere komaf. Ze lieten elkaar weer vrij omdat

Aimé Stockman (1897-1972) met echtgenote Maria Coppens (1902-1975),
de ouders van Luc Stockman

zijn ouders ertegen waren. Nu is dit ondenkbaar maar toen... Die twee priesters hebben dus dat huwelijk bedisseld, de ene voor zijn zus, de andere voor zijn broer. In 1928 zijn mijn ouders getrouwd.

Zijn ze onmiddellijk naar Adegem verhuisd?

Ja, want mijn vaders brood als vlasmarkhand lag daar hé. Mijn moeder heeft me altijd verteld dat de vlaprijs ineengestort was toen ze terugkeerden van huwelijksreis. De internationale crisis van 1929 was toen al volop voelbaar. Het was dus geen succesrijke start.

Toch hebben ze een gezin gesticht.

Ja, we waren met vijf kinderen. Ik was de derde. Paul, de oudste, werd dokter, mijn oudere zuster Christiane en mijn jongere zuster Mita werden licentiate geschiedenis, en onze achterkomer Jan werd apotheker. Mijn ouders hebben niet veel geluk gehad met hun commercie maar wel met de studies van hun kinderen.

Herinner je je nog iets van je schooltijd in Adegem?

Ik herinner me nog zeer goed mijn juffrouwen van het eerste en tweede leerjaar, juf. E. Ginneberge en juf. T. Van den Bergh. Ik zei je al dat ik het derde en vierde leerjaar bij de Broeders van Liefde in Eeklo volgde. Daarna volgde ik de lessen in het college. Pas daar ben ik als student stilaan ontbolsterd. Die eerste jaren in het college vielen samen met het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Heb je de oorlog zelf aan den lijve meegemaakt?

Jaja, ik ben erdoor geobsedeerd. Ik heb in mijn bibliotheek een hele afdeling over de Tweede Wereldoorlog. Dat is een gevolg van mijn eigen oorlogsbelevissen. Bij het uitbreken van de oorlog in mei '40 woonden we nog in Adegem. We woonden dicht bij het Schipdonkkanaal en omdat het er een gevaarlijke zone was, moest iedereen er weg. De helft van de mensen wilde niet wegvlugten maar mijn ouders vluchtten wel. Mijn moeder had een heilige schrik voor de Duitsers. In haar ogen waren ze barbaren die iedereen neerschoten en alles in brand staken. Ze had nog gelijk ook. Het drama in

Vinkt bewees dat haar schrik niet ten onrechte was. Mijn vader bezat twee vrachtwagens waarop we have en goed stapelden en wegreden. Mijn grootvader Coppens en mijn heeroom, die toen professor te Leuven was, vluchtten met ons mee. We reden eerst naar de “Helle” in Adegem, vandaar naar “Burkel” in Maldegem en we zijn geëindigd in de grensstreek tussen Oedelem en Knesselare. We moesten er op een bepaald ogenblik dekking zoeken in een gracht. De obussen vlogen boven onze hoofden. Zo’n ervaringen blijven je je leven lang bij, dat kan ik je verzekeren.

Hoe is dat avontuur afgelopen?

Met de wapenstilstand zijn we naar Adegem teruggekeerd. We waren uiteraard zeer tevreden met de capitulatie van koning Leopold. Daarom alleen al waren we allen overtuigde Leopoldisten bij ons thuis.

Je bent dan tijdens de oorlog verhuisd naar Eeklo?

Ja, in de lente van 1941. Het was een oud huis dat mijn vader opgeknapt had. Er hoorde een hectare landbouwgrond bij. Mijn vader zaaide, plantte en oogste allerlei dingen, hij bakte brood in een zelf gemetselde oven, hij kweekte een varken in het kolenhok, kocht en verkocht links en rechts wat hij kon. In geval van uiterste nood kon hij rekenen op de hulp van grootvader Coppens van Dendermonde. Zo zijn we de oorlog doorgekomen.

Wat deed je vader direct na de oorlog?

Hij heeft onmiddellijk zijn bouwstoffenbedrijf uitgebouwd en een tiental jaren goed geld verdiend. De tijd van de heropbouw was natuurlijk gunstig voor zijn zaak. Hij kon goed omgaan met de mensen maar hij was geen echte, keiharde commerciant. Als er slechte betalers waren bijvoorbeeld, was het mijn moeder die met allerlei spitsvondige trucjes het geld moest zien te bemachtigen. Mijn moeder zat er meer achter dan mijn vader. Het is ook vooral dank zij haar en dank zij mijn heeroom Jozef Coppens dat wij alle vijf hebben kunnen studeren. Mijn vader had er in die tijd niet zoveel begrip voor.

Heb je speciale herinneringen aan het “boerecollege van Eeklo”?

De leraar die de grootste invloed op me had, was superior E.H. De Schepper. Hij was mijn retoricaleraar in 1952. Hij was nog het klassieke type klasleraar die alle vakken gaf. Ik heb goede herinneringen aan mijn studententijd in Eeklo.

Had je behalve je studies nog andere hobby's?

Eigenlijk niet. Voor zover ik me herinner, heb ik me vaak verveeld tijdens de vakanties. Ik speelde wel dikwijls met kameraden uit de buurt in onze hof en ik heb veel gekaart. In poësis ben ik lid geworden van de K.S.A. Dat was wel de moeite waard.

Was je nog geen lezer in die periode?

Toch wel. Ik was een geweldige fan van Abraham Hans. Ik heb al zijn “Hanskes” verslonden die ik in handen kreeg. Ook de Ivanovkes en later de Bravoreeks, de voorloper van Kuifje, las ik van A tot Z uit. Spijtig genoeg heb ik maar één boekje bewaard van Abraham Hans. De rest is met een papierslag verdwenen.

Hoe kwam je aan die lectuur?

Ha, dat kwam door mijn oudste zus. Ik kreeg al de boekjes die zij uitgelezen had. Ik kocht ook zelf boeken. Er waren drie winkels in Eeklo waar ik mijn boeken kocht. Ik herinner me dat ik met nieuwjaar 1944 honderd frank kreeg. Ik heb dat geld volledig aan de aanschaf van “Hanskes” besteed. Al mijn boeken stonden thuis op een apart schap gerangschikt want ik hield ervan mijn boeken mooi te ordenen. Ik ben altijd al een boekenliefhebber geweest.

Welke “Hanskes” zijn u het best bijgebleven?

De historische verhalen, zowel de documentaire als de geromanceerde. Vooral de sfeer die Abraham Hans kon scheppen, is me bijgebleven. (Uit een kast haalt hij blindelings “Het Hospitaalkarretje van Maldegem” tevoorschijn)

Als ik die verhalen nu herlees, voel ik me onmiddellijk weer 50 jaar jonger.

Heerroom Jozef Coppens ca. 1975 in Leuven

A. Hans kon echt vertellen: met een paar zinnen kon hij een sfeer scheppen, verwachtingen oproepen en zo. Eigenlijk liggen die historische verhalen van A. Hans aan de basis van mijn geschiedkundige belangstelling.

Er waren toch nog andere stimulansen?

Mijn interesse voor geschiedenis is, zoals ik vroeger al zei, eerst en vooral gewekt door de verhalen van mijn moeder. Op de tweede plaats kwam mijn eigen lectuur en ten derde was er mijn heeroom Monseigneur Jozef Coppens. Hij had een bibliotheek die wel zes keer zoveel boeken bevatte als deze kamer hier. Hij was 40 jaar lang professor exegese van het Oude Testament aan de universiteit van Leuven. Hij was ook 50 jaar lang hoofdredacteur van de "Ephemerides". Dit zijn theologische en tekstkritische studies over het Oude Testament. Hij had een zeer scherpe pen en publiceerde zowel in het Frans als in het Nederlands. Behalve boeken en tijdschriftartikels schreef hij kronieken met berichten over personen en gebeurtenissen, lichtere kost dus. Ik heb deze (zijn) techniek later toegepast voor "De Appeltjes van het Meetjesland". Hij was de man die me leerde hoe je een tijdschriftartikel kunt opstellen. Hij was echt een figuur! Hij heeft de splitsing van de universiteit van Leuven in de jaren zestig meegemaakt.

Hoe was zijn houding in deze delicate kwestie?

Hij was erg tegen de vervlaamsing. Dat was heel verwonderlijk in mijn ogen want tijdens zijn humanioratijd in het college van Dendermonde, was hij vlaamsgezind. Hij was zelfs een fan van Cyriel Verschaeve en lid van de Vlaamse Bond. Zijn vlaamsgezindheid had hij meegekregen van zijn retorica-leraar E.H. Jozef Van de Velde, een charismatische figuur afkomstig uit Bellem. Een pikant detail. Toen ons moeder ons thuis in het Frans wilde opvoeden, heeft hij dat echter niet aangemoedigd. Hij had dus een aangeboren Vlaamse reflex. Mettertijd heeft hij waarschijnlijk een eerder neutrale positie ingenomen. Wellicht wogen de nadelen van die splitsing, vooral die van de faculteit theologie, in zijn ogen zwaarder door dan de voordelen. Als bijbelkenner en theoloog was hij in alle geval een bekend figuur.

Laten we terugkeren naar jouw verhaal. Had jij als humaniorastudent geen bepaalde voorkeur voor het vak geschiedenis?

Mijn passie voor geschiedenis is pas later gekomen. Ik had wel al interesse. Zo volgde ik bij de K.S.A. met grote belangstelling de activiteiten van de “erfwacht”. De “erfwacht” had als bedoeling de K.S.A.-leden bewust te maken van de schoonheid en de waarde van onze eigen Vlaamse monumenten. Ik herinner me dat we in groep naar Damme en Brugge fietsten o.l.v. onze proost E.H. Verwilt, nu deken in Beveren-Waas.

Volgde je bij de K.S.A. nog andere activiteiten?

Ik was een trouwe deelnemer bij de klassieke activiteiten: de jaarlijkse tocht naar de IJzerbedevaart, het ophalen met stootkarren van allerlei materiaal voor Oostpriesterhulp, de meibedevaart naar Oostakker en de ontelbare fietstochten doorheen heel het Meetjesland. Dank zij de K.S.A. heb ik mijn streek leren kennen. Ik heb er ook leren zingen en ik heb alle gouw- en gewestdagen bijgewoond. Het was een heerlijke tijd van 1951 tot 1958. Toen ik ouder werd, ben ik aangesteld als verantwoordelijke voor het openluchtleven.

Wat hield dat in?

Ik was verantwoordelijk voor de technische organisatie van de vakantie-kampen. Ik moest bvb. de techniek aanleren hoe je een tent moest opzetten, hoe je moest koken, hoe torens opbouwen, hoe een kampvuur aanleggen enz. Er was veel invloed van het scoutisme op de K.S.A. in die jaren.

Zijn er bepaalde K.S.A.-ers die je bijgebleven zijn?

Ik herinner me vooral E.H. Henri Verwilt, een Gentenaar, een bezielende proost, Noël Van der Gracht, Paul Heysse, gowleider Paul Van Beveren en ook E.H. De Schepper. Dat was een echte cultuurmens. Mij is bijgebleven hoe hij dweepte met “le beau Christ” van de kathedraal van Chartres. Hij kon ons warm maken voor de geestelijke inhoud die zo’n gebouw kan uitstralen. Met hem bezochten we ook de kunstschaten van Gent. Als retoricaleraar bracht hij ons ook in contact met de grote Grieks-Romeinse tradities.

Wilfried Martens is wellicht een van je beroemdste medestudenten van het college van Eeklo. Heb je hem persoonlijk gekend?

Zeer goed want hij was ook leider van de K.S.A. in Eeklo. Hij zat drie jaar lager dan mij. Als student kreeg hij eens fleurus. Als je die ziekte kreeg, moest je enkele maanden thuisblijven. Ik heb hem toen bezocht in Sleidinge. Ik herinner me nog goed dat het huisje waarin hij woonde zo klein was, dat ik me moest bukken om het deurgat binnen te kunnen.

Later in Leuven hebben we elkaar nog gekend als student. Hij heeft me in mijn huidige functie laten benoemen. Ik ken hem al sedert 1952.

Toch wil ik erop wijzen dat hij niet de enige bekende figuur was van het college. Ik denk ook aan minister Dhoore van Waarschoot, aan professor De Vreese van Knesselare e.a.

Waren er in jouw klas veel jongens die priester werden na hun humaniora?

Vier op twintig. Dat was redelijk goed voor die tijd.

Hoe kijk je terug op je humanioratijd in Eeklo?

Ik was er echt graag. Ik vertelde je al dat ik me na de verhuis naar Eeklo geen dag gelukkig gevoeld heb bij de Broeders van Liefde. In het college voelde ik me weer op mijn gemak. Mijn schooluitslagen werden langzaamaan ook beter en beter. Voor mij is sfeer iets zeer belangrijks. Ik kan alleen presteren in een sfeer waarin ik me goed voel. Dan kan ik me 100 procent geven. Is die sfeer er niet dan plooi ik me in mezelf terug en kom ik niet los. Ik kan moeilijk samenwerken met mensen die me niet aanstaan.

Daarna kwamen je studies voor burgerlijk ingenieur in Leuven.

Samen met mijn oudere broer logeerde ik op een kamer bij mijn heerom Jozef Coppens, die president was van het Pauscollege. Dat was een peda met driehonderd kamers voor studenten, alleen jongens uiteraard. Ik moest er wel erg op mijn tellen passen want de slaap- en studeerkamer die ik deelde met mijn broer, lag vlak naast de zes kamers van onze heerom.

Hoe verliepen je studies?

Tijdens het eerste jaar moest ik een voorbereidend jaar wiskunde volgen doordat ik uit de Grieks-Latijnse humaniora kwam. Ik moest fulltime hard studeren om er zeker van te zijn drie maand vakantie te hebben. In die periode zette ik me in voor de K.S.A.-gouw. Het waren zes mooie jaren in Leuven.

Waarom de keuze burgerlijk ingenieur?

Dat gebeurde door eliminatie. Ik wou geen leraar worden want ik was maar matig begaafd om te spreken en te schrijven. Voor alle andere vakken was ik sterker. Taal en literatuur interesseerden me minder. Nu nog heb ik meer belangstelling voor wat men over en rond de literatuur schrijft dan voor de literatuur zelf. Ik ben bvb. lid van het F. Timmermansgenootschap, het E. Claesgenootschap en het G. Gezellegenootschap. Ik hou van die commentaren rond de teksten omdat ze zo volkskundig zijn. Ik interesseer me meer voor de geschiedenis achter de literatuur. Ik hou natuurlijk ook van de werken zelf. De verhalen van Ernest Claes bvb. vind ik een spiegel van het volksleven omstreeks 1900. Ik ben ook een fan van John Flanders, vooral omwille van zijn schrijfstijl. Die man kon schrijven. Fantastisch! Maar zoals ik al zei, de commentaar en de achtergronden boeien me meer. Ik heb ervoor gekozen, een beetje zoals mijn heeroom J. Coppens.

Nam je actief deel aan het studentenleven in Leuven?

Achteraf bekeken moet ik bekennen dat ik de traditionele studentensfeer nooit gezocht heb. Ik heb er ook niet aan deelgenomen. Ik beperkte mij tot mijn studies en tot de K.S.A.-activiteiten thuis in Eeklo. Dat was voor mij ruim voldoende.

Hoe verliepen je studies?

Ik slaagde met onderscheiding in 1958. Daarna moest ik werk zoeken. Ik heb heel bewust gekozen voor een job bij de administratie omdat ik zodoende naast mijn werk "om den brode" tijd zou hebben voor een tweede activiteit. Een activiteit die ik persoonlijk graag zou doen. Die afwisseling tussen mijn werk en mijn hobby heb ik me nooit beklagd.

Kan je iets meer vertellen over je administratief werk?

Ik ben tewerkgesteld als rechtstreeks medewerker van de hoofdingenieur-directeur. Ik moest dus gedurende heel mijn carrière goed proberen op te schieten met mijn onmiddellijke baas. Eerlijk gezegd, het heeft nooit echt geklikt tussen ons. We waren twee verschillende types. Hij was een autoritair type die dirigeerde vanuit zijn gezagsfunctie. Ik heb mezelf altijd meer als een dienaar van de mensen gevoeld. In 1963 ben ik eens frontaal met hem in botsing gekomen. Aanleiding was de nieuwe wetgeving in de administratie na de staatshervorming. Als Vlaming wilde ik dat de wetten op de vernederlandsing van het bedrijfsleven in Vlaanderen strikt toegepast werden. Er waren slechts twee firma's die de wet effectief toepasten: Daf en Van Hool. De meeste andere firma's bleven met ons in het Frans corresponderen. Mijn baas wilde dat door de vingers zien maar ik niet. Ik heb mijn zin doorgezet en gelijk gehaald. Mijn baas heeft me dat nooit in dank afgenomen, maar ik deed wat volgens mij juist was. Als Vlaming moest ik mijn plicht doen, dat was toch een minimum.

Je werkt nu al meer dan 30 jaar in Brussel. Je kent de stad al goed waarschijnlijk?

Zeker. Ik ken de meeste kerken en interessante gebouwen van de stad. Ik heb er alle belangrijke tentoonstellingen bezocht. Ik ken ook de omgeving van Brussel. In de loop van de jaren heb ik vele mooie landschappen zien kapotmaken. Maar ja, waar gebeurde dat niet?

Nu je werk had, kon je een gezin stichten. Wanneer kwam Cupido bij jou op bezoek?

Dat gebeurde op een feest van de Eeklose studentenclub "De Eikelstede". Ik was medestichter van deze studentenvereniging die opgericht was tegen de andere klassieke studentenclubs. In plaats van bier te drinken, wat vaak onttaardde in braspartijen, wilden wij bewust meer cultuur brengen voor de universitaire. De club heeft een twintigtal jaar bestaan. Ons doel stemde min of meer overeen met wat het Davidsfonds nu doet: lezingen geven, de actualiteit volgen, heemkundige reizen organiseren, cultuur- en vormingswerk dus. De club telde uitsluitend mannelijke leden. Zo nu en dan gaven we een feest waarop ook de meisjes uitgenodigd waren. We leerden elkaar in

Het gezin Luc en Annie Stockman ca. 1977 met de kinderen Mie, Veerle, Greet, Karel en Jan

1960 kennen op zo'n feestje van "De Eikelstede". Twee jaar later zijn we getrouwd. Eerst hebben we meer dan vier jaar in een appartement dicht bij de Coupure in Gent gewoond maar dat vond ik een ramp. Ik heb me nooit op mijn gemak gevoeld in de anonimiteit van de grootstad. Ik was wat blij toen ik begin 1967 naar Aalter kon verhuizen.

Je hebt er met Annie je eigen gezin gesticht.

Ja, we kregen vijf kinderen: drie meisjes en twee jongens.

Wanneer herleefde je belangstelling voor je geschiedenis hobby in die jaren?

Het begon met mijn lidmaatschap van "De Appeltjes van het Meetjesland" in 1960. Ik nam het abonnement over van mijn oudere zus die in Eeklo les gaf. Ik las die boeken en voelde in mij de drang om, naar het voorbeeld van mijn heerom, ook iets te publiceren. Maar wat had ik te vertellen? Ik begreep wel dat ik naar het archief moest gaan om bronnen te raadplegen, wilde ik iets vertellen. Een groter probleem was het feit dat ik bij wijze van spreken de oude teksten niet kon lezen. Ik kende wel P. Rogghe, de vroegere prefect van het atheneum van Eeklo. Hij was doctor in de geschiedenis en ook romancier. Ik heb hem wel gevraagd mij te helpen, maar er kwam telkens iets tussen. Uiteindelijk kwam ik voor hulp bij Achiel De Vos terecht.

Hoe heb je Achiel De Vos leren kennen?

Hij was de secretaris van het Heemkundig Genootschap van het Meetjesland. Het Genootschap organiseerde tweemaandelijks op zondagnamiddag een voordracht in de zaal van de Middenstand in Eeklo. De onderwerpen waren historisch-heemkundig van aard. Telkenjare had er ook een uitstap plaats naar een gemeente in het Meetjesland. Tijdens die activiteiten hebben we elkaar leren kennen. Vanaf 1964 ben ik elke zaterdagmiddag naar het stadsarchief van Eeklo getrokken waar Achiel me paleografie geleerd heeft. Hij heeft me vaak geholpen en me suggesties gegeven bij het schrijven van mijn eerste artikels. Hij heeft echt mijn basis ontwikkeld. Voor mij was hij een inspirator, een charismatisch figuur die ik altijd dankbaar zal blijven.

Waarover handelden die eerste artikels?

Mijn eerste artikel - iets wat je natuurlijk nooit vergeet - handelde over de Eeklose watengang. Dit is een grote middeleeuwse beek die nu nog bestaat. Ik heb geprobeerd de oorsprong ervan te achterhalen. Gelukkig heeft men het artikel opgenomen in "*de Appeltjes*". Had men het geweigerd, het is goed mogelijk dat ik nooit meer geschreven had. Ik had toen echt schrik. Je weet immers niet wat je kunt wanneer je begint.

Gelukkig heeft Achiel De Vos wel iets in jou gezien.

Inderdaad. Na het eerste artikel heb ik twee technische onderwerpen aangepakt die in de lijn van mijn opleiding burgerlijk bouwkundig ingenieur lagen: "*Twee houten bruggen over de Lieve*" en "*Rabotten in het Meetjesland*".

Je dook onmiddellijk diep in het verleden

Ja, de middeleeuwen hebben me vanaf het begin het meest geboeid. Wellicht speelt mijn lectuur van de "Hanskes" hier een rol. De invloed van Achiel De Vos was er wellicht ook niet vreemd aan. Hij kon me begeisteren en hij heeft vooral onderwerpen uit de middeleeuwen behandeld. Over de 19de en 20ste eeuw heeft hij weinig gepubliceerd. Hij is de eerste die de Staten van Goed als bron gebruikt heeft. Hij was een reus als heemkundige die verre boven mij uittorent. Ik loop nu misschien vooruit op je vragen maar geleidelijk aan vormde ik als het ware een duo met Achiel. We hebben 23 jaar samengewerkt, hij als voorzitter, ik als gewoon bestuurslid van het Genootschap. Hij was een enorme werker en hij kon het ook goed zeggen. Hij had veel creatieve ideeën en impulsen waarmee hij zijn medewerkers kon inspireren en beïnvloeden. Als praktisch organisator was hij iets minder zodat ik de praktische zaken moest uitwerken. We vulden elkaar goed aan. In de loop van de jaren zijn we echt vrienden geworden, dat mag ik wel zeggen. Ik heb veel aan hem gehad.

Waarin bestond die praktische organisatie binnen het Genootschap?

De voorbereiding en begeleiding van de uitstappen, de voorbereiding en de verslaggeving van de vergaderingen, de uitgaven van "*de Appeltjes*", het opzoeken van sprekers en schrijvers. Ik ben nu zelf al vijf jaar voorzitter van het Genootschap. Roger Moelaert is ondertussen tot augustus 1992 secretaris

geweest. Er zijn al meer leden dan vroeger en ook het peil van “*de Appeltjes*” is mijns inziens niet achteruitgegaan. Ik probeer ook jongeren in het bestuur te krijgen want ik vind het zeer belangrijk de toekomst te verzekeren.

Als tekstschrijver heb je toch ook heel wat gepubliceerd?

In die eerste jaren heb ik ook wel iets nieuws geprobeerd. Mijn artikel “De brieven van Assenede” bijvoorbeeld, waarvoor ik een provinciale prijs voor heemkunde gekregen heb. In dit artikel heb ik de manier van grondontginning aan de hand van renteboeken bestudeerd. Die benadering heb ik zelf ontwikkeld. Via de rekeningen heb ik de aard van de ontginning achterhaald. Bijvoorbeeld de verhouding tussen “woestinen” en de ontgonnen gebieden, hun respectievelijke verspreiding in heel het Meetjesland enzomeer. Dat heeft veel tijd gekost natuurlijk.

De geschiedenis van Aalter en de deelgemeenten boeien me al lange tijd. Wat me de laatste jaren fascineert is de kerkelijke geschiedenis tot 1800. Daarover heb ik al heel wat gepubliceerd. Onlangs heb ik bijvoorbeeld aangetoond dat de dekenij van Aardenburg ontstaan is omstreeks 1285. Voor die tijd behoorde het Meetjesland tot het ambtsgebied van de dekens van Brugge en Gent.

Heb je een speciale manier van werken bij je heemkundig onderzoekswerk?

Ik gebruik de klassieke techniek: eerst bronnen verzamelen en terwijl ik ze noteer groeit het artikel, krijgt het vorm. Tegen de tijd dat mijn bronnenonderzoek klaar is, weet ik wat ik ga schrijven.

Wat vind je van onze Vlaamse archieven. Zijn ze goed bewaard en vlot toegankelijk?

Ik denk het wel. We hebben het geluk gehad dat de St.-Baafs- en de St.-Pietersabdij en nog veel andere kerkelijke instellingen hun archieven zorgvuldig bewaard hebben. Ook het grafelijk archief is goed bewaard. Van de heerlijkheden is ook heel wat bewaard.

Wat de toegankelijkheid betreft: ik heb ertegen geprotesteerd dat we op zaterdag niet meer in het archief binnenmochten. Vanaf nieuwjaar '94 zijn de deuren weer open op zaterdag.

Luc Stockman bij de voorstelling van het boek "750 jaar Eeklo"
in december 1990

In 1967 ben je naar Aalter verhuisd. Hoe heb je daar als heemkundige de weg gevonden?

Ik kende de Aalterse heemkundige Arthur Verhoustraete al van tijdens de vergaderingen van het Heemkundig Genootschap in Eeklo. Met hem klikte het meteen. Ik herinner me nog heel goed dat hij me eens voorspeld heeft dat ik zijn opvolger zou zijn.

Welke waren de heemkundige verdiensten van Arthur Verhoustraete?

Hij werkte erg analytisch zonder veel zin voor synthese. Hij was gespecialiseerd in de heerlijkheden van Aalter en omliggende. Hij heeft ze zeer goed omschreven maar hij trok nooit de conclusies uit zijn opzoekingen. Hij schreef ook over molens, over de kerken en hun instellingen enz. Zijn artikel over het Bulskampveld was indertijd baanbrekend.

Een grote verdienste was dat hij bijzonder kritisch was tegenover zijn bronnen. Als hij iets schreef, was hij er zeker van. Hij was geen fantasist. Hij was een zeer belezen autodidact. Hij is zonder twijfel de pionier van de lokale geschiedschrijving in Aalter. Voor hem was er niets. Ik heb zijn bibliografie opgesteld.

Je bent nu al meer dan dertig jaar bezig met heemkunde in het Meetjesland. Wat betekent het Meetjesland voor jou?

Dat is mijn geboortestreek: de driehoek Adegem-Eeklo-Aalter. Het heeft iets te maken met wat ik tijdens mijn jeugd in de boekjes van Abraham Hans gesmaakt heb. A. Hans beschrijft het Vlaanderen van zijn tijd niet zoals het in werkelijkheid was. Ik vergelijk zijn werkwijze soms met wat gebeurt in het T.V.-programma *Vlaanderen Vakantieland*. Het is een idyllische voorstelling van Vlaanderen. Men kiest de mooiste plekjes uit zodat de kijker of de lezer een ideaal landschapsbeeld voorgeschoteld krijgt. Ik schroom een beetje voor het woord maar ik zou het Meetjesland het liefst "mijn aards paradijs" noemen. De polders en de kreken, de kerken, de bossen en de weiden, de meanderende beken, een oude kapel in het landschap: dat spreekt me aan. Dat is toch prachtig!?

Orde van de Nevelse Huwier 1982.

Van links naar rechts: Prins Van de Castele J., Prins Stockman L., Prins Janssens A.
Staande: De Ruyck L., Bollaert A., Dhoker P., Luysaert J., Leenknecht R., De Vos Y., Schaeck G., D'Hooge D.

En de mens in dat Meetjesland. Hoe zie je die?

Ik denk dat ik het landschap een beetje teveel zonder de mens zie. En toch kan ik goed omgaan met de eenvoudige mensen. Dat zal je misschien verwonderen. Ik vermeldde al dat mijn moeder erg op standing gesteld was. Toen ik jong was, heeft ze me vaak gezegd: "Luc, ge kiest uw vrienden niet goed". Ze bedoelde daarmee dat ik er niet genoeg naar streefde vriendschap te sluiten met zontjes van rijke komaf. Ik herinner me goed dat ik erg bevriend was met een zekere Richard Buysse, een echte platte Eeklose arbeiderszoon. Dat was natuurlijk niet naar de zin van mijn moeder. In de bouwhandelszaak van mijn vader thuis kwamen trouwens mensen van alle slag over de vloer. Ik zei zelf niet zoveel maar ik luisterde dolgraag naar de sappige dialecten van al die mensen. Ik hield van onze gewesttaal en voelde me erin thuis. Ik heb me altijd meer tot de gewone, genereuze Meetjeslandse volksmens aangetrokken gevoeld dan tot de intellectuelen. Ik hou er niet van vanuit de hoogte met iemand te spreken. Ik leg trouwens niet zo gemakkelijk direct contact met andere mensen. Ik probeer me wel altijd op het niveau van de mensen zelf te stellen en laat hen vertellen wat ze zelf weten. Dan voelen ze zich belangrijk en meer op hun gemak.

Je bent ook al lange tijd bestuurslid van het Davidsfonds-Aalter. Waarom neem je dit engagement erbij?

Ik vind dat je als mens niet te eenzijdig mag worden. Het Davidsfonds zie ik als een middel om de eenzijdigheid van mijn heemkundig werk te doorbreken. Het leven is toch meer dan heemkunde alleen. Ik hou ook van de Vlaamse en christelijke inspiratie van het D.F. Ik spendeer eigenlijk te weinig tijd en energie aan mijn familie. Ik moet daar erg op letten want de familie is gemakkelijk het eerste wat in de verdrukking komt als je zeer actief bezig bent met heemkunde en cultureel vormingswerk. Anderzijds ga ik ook nu nog - na mijn operatie - verderwerken in Brussel omdat ik bang ben dat mijn wereld al te zeer zou verengen als ik hele dagen thuis zou zitten.

Welk soort chef ben je op je werk?

Ik ben geen "Prinzipienreiter". Ik hou van orde maar ik vind dat wetten en reglementen er zijn om de mensen te dienen, om zaken vlot en menselijk te laten verlopen. Ik heb ook altijd oog gehad voor de hoofdzaken, details zijn

meestal niet zo belangrijk. In twijfelgevallen moet het gezond verstand de doorslag geven. Voor de rest moet iedereen - zowel chef als bediende - zijn werk zo goed mogelijk proberen doen. In feite beseft iedereen wel dat de helft van de administratieve paperassen nutteloos zijn maar als er belangrijke zaken op het spel staan, de volksgezondheid bijvoorbeeld, dan ben ik onverbiddelijk en keihard.

Je werkt als Vlaming in Brussel. In hoeverre ben je als Davidsfonsder en als heemkundige begaan met onze Vlaamse identiteit?

Als heemkundige heb je natuurlijk een zeer grote belangstelling voor het Vlaamse. Ik geef u een voorbeeld. Vorig jaar gaven we een studie uit over de toponiemen van Aalter. Stel je even voor dat wij verfranst waren. Wie zou er dan naar zo'n studie omkijken? Ik vind het vanzelfsprekend dat we Vlaams zijn, zeker ook in Brussel. We moeten er bepaalde evenwichten respecteren, akkoord, maar toch moeten we vooral daar onze Vlaamse eigenheid affirmeren. Op de laatste gewestvergadering van het Davidsfonds heb ik gezegd dat we de Walen zo vlug mogelijk moeten kwijtspelen. Die mensen zijn te anders. Kijk eens naar wat de drie Guy's uitgespookt hebben. De Vlamingen zijn ook niet heilig maar de Walen zijn hoe dan ook een ander volk. Wij, Vlamingen, moeten onze identiteit bewust bewaren en cultiveren. We mogen onszelf niet laten ontheemden in ons eigen land. Wanneer je kijkt naar al die ontheemde vreemdelingen in Brussel of in Gent dan pas beseft je ten volle welk voorrecht het is jezelf te mogen zijn in je eigen land.

Ook dat je je verbonden weet met vorige generaties?

Ja, dat je een binding hebt met vroeger, niet een breuk zoals dat bij veel vreemdelingen zonder twijfel het geval is. Ik verwijs nog eens naar het voorbeeld van mijn verhuizing als klein jongentje van Adegem naar Eeklo. Die verhuizing betekende voor mij een totale breuk. Ik heb dat als een trauma ervaren en ik ben er jarenlang mijn evenwicht door kwijtgeraakt.

Een andere pijler van het Davidsfonds is de christelijke inspiratie. Wat betekent die voor jou?

Dit heeft met ons levensdoel te maken. Ik ben hier nu al 60 jaar en ik heb mijn beste tijd gehad hé. Ik begin al eens meer te denken aan wat er nadien komt.

Het heeft ook te maken met de manier waarop ik veel mensen zie leven, louter consumptiegericht. Ze kennen nog weinig waarden of deugden die het samenleven levenswaard maken zoals de trouw aan het gegeven woord, de rechtvaardigheid, de goedheid, de eerlijkheid enz. Het heeft ten slotte ook te maken met de boodschap van Christus zoals die verwoord is in het Evangelie. Die boodschap is niet alleen geprojecteerd op het aardse leven - wij, mensen hebben er zowel vroeger als nu niet al te veel van terechtgebracht - maar ook op een eeuwig leven.

Vind je de naastenliefde de belangrijkste christelijke deugd?

Jazeker, maar de liefde moet stelen op de rechtvaardigheid. Anders wordt de liefde willekeur. De liefde moet altijd van twee kanten komen. Als er rechtvaardigheid is als basis dan kan je altijd nog iets meer doen voor een ander als je dat wil. Maar je weet ook dat wij geen ideale mensen zijn.

Hoe zie je de rol van de Kerk in onze tijd?

Ik ben voor orde. Je hebt wetten en instituten nodig om iets blijvends te verwezenlijken. Ze mogen geen te groot belang of macht krijgen maar ze zijn er nodig. Er zijn ook speciale mensen nodig die de boodschap moeten uitdragen want de meeste mensen hebben te weinig tijd, zin of diepgang. De boodschap moet ook regelmatig herhaald worden want wij, mensen, zijn vergeetachtig. Wie jarenlang geen contact meer heeft met de Kerk en met de boodschap verarmt volgens mij zeer vlug. Alles wat leeft, moet gevoed worden. Waarom zou het met de godsdienst anders zijn?

Je bent ook een trouw lid van het Aalters zangkoor "Amabile". Was dat ook een bewuste keuze?

Ja. Ik ben geen goede zanger maar ik geniet er geweldig van. Ik kan het niet missen. Ik moet er elke vrijdag naartoe. Dat is een andere wereld die een dimensie toevoegt aan je leven. Het gevoel speelt een geweldige rol bij muziek. Het is ook groepswork en het geeft je een zekere discipline want we zijn niet meer gewoon van in het gelid te lopen. De koormuziek is een stukje van mijn leven geworden. Als mijn stem kapot zal zijn - ik ben er waarschijnlijk niet ver meer van - zal ik dat met spijt aanvaarden. Het wordt een echte verarming.

Luc en Annie t.g.v. 25 jaar huwelijk

Was en is het niet erg moeilijk al je activiteiten te verzoenen met de activiteiten van de andere gezinsleden?

Mijn vrouw Annie is heel nauw betrokken bij allerlei sociale acties voor ex-Joegoslavië, voor Roemenië of voor de Kerk. Ik ben blij dat ze dat wil doen en ik steun haar daarin tenvolle. Al was het maar door er niet over te zeuren. Zelf werk ik echter niet actief mee en wellicht is dat een gebrek van mij. Ik vind wel dat die acties nodig zijn en dat er mensen moeten zijn die er zich voor inzetten.

Een van je kinderen is gehandicapt. Had die ervaring een grote impact op jou?

Ja. Als je zo'n kind krijgt, zit je er niet meer over te zeuren als een van je andere kinderen met een slecht rapport naar huis komt. Het leert je relativiseren maar het is wel heel moeilijk om zoiets 100% te aanvaarden. Ik heb maar één hoop en dat is dat mijn jongen in eeuwigheid "echt" mens zal zijn want nu is hij dat niet hé. Ik hoop dat alles voor hem goed zal komen wanneer hij - zoals wij allemaal - eens moet sterven. Ik vind dat die jongen hier niet echt zijn kans gekregen heeft. Wij vertrouwen erop dat hij het in die andere wereld beter zal hebben dan in deze wereld.

Laten we terugkeren naar de heemkunde. Heb je er nooit aan gedacht onderwerpen te onderzoeken die het Meetjesland overstijgen?

Nee. Het is een bewuste keuze. Ik heb me verankerd in de eigen streek. Ik zal nooit een studie schrijven over een andere streek. Ik zou dat wel kunnen. Soms denk ik wel eens dat het erg interessant zou kunnen zijn maar ik vind dat je je als heemkundige even goed, zoniet beter, hier in je eigen streek in het verleden kunt inleven dan elders.

Alle tijden zijn trouwens interessant. De 19de of 20ste eeuw zijn even interessant als de 18de eeuw of de middeleeuwen. Misschien nog interessanter. Wanneer jij je met je interviews verdiept in het verleden van levende mensen zit je wellicht veel dichterbij de huidige mens dan ik die dieper in het verleden graaf.

Wat mij in dat onderzoek van het verleden altijd het meest geïnteresseerd heeft - het is een beetje ijdel veronderstel ik - was het feit dat ik erover kon publiceren. Een van de mooiste dagen van mijn leven was de dag waarop de

geschiedenis van Aalter verscheen. Het doet je iets wanneer je na 8 jaar intense arbeid zo'n boek in handen krijgt. Het is iets wat ook dichters en romanschrijvers ervaren, veronderstel ik. Het is een soort zelfrealisatie. Het heeft te maken met creativiteit: je schept iets wat er vroeger niet was en wat er vanaf nu altijd wel zal zijn. Het is iets unieks dat je zelf gerealiseerd hebt.

Een laatste vraag. Welk levensinzicht hebben de geschiedenis en de heemkunde je persoonlijk bijgebracht?

De geschiedenis geeft je een beter inzicht in gebeurtenissen. Ik geef een voorbeeld dat me nauw aan het hart ligt: de huidige ontkerkelijking. Wat de Kerk in West-Europa nu meemaakt, gebeurt niet de eerste keer. In de tijd van de Hervorming waren de verscheurdheid en de afvalligheid even erg, wellicht erger dan wat we nu meemaken. Was het hier 100 jaar geleden op de Vlaamse boerenbuiten ook niet vaak zo dat 90% van de mensen verplicht waren kerkelijk te zijn? Al was het maar om te kunnen overleven. Ik plaats daar dan de parabel naast van het goede zaad uit het Evangelie. Christus leert ons dat er slechts een vierde van het zaad in goede grond valt en vruchten voortbrengt. De rest gaat verloren. Ik heb het er lastig mee, het maakt me verdrietig maar het is nu eenmaal zo, ook vandaag nog. Een meerderheid van de mensen wil niet leren uit de geschiedenis. Nochtans, als we het verleden begrijpen, leren we veel te relativieren...

Besluit

Het is ondertussen al bijna half elf. Moeder Annie komt thuis van haar babysitopdracht. Ze is erg verwonderd dat het interview pas nu ten einde is. "Zo lang!".

Het afscheid is kort want het meer dan drie uur durend gesprek heeft Luc totaal uitgeput. In de auto op weg naar huis had ik helemaal geen zin de radio aan te zetten. Het gesprek liet ik liever in stilte bezinken. Wat de geschiedenis en de heemkunde van het Meetjesland betreft, Luc behoort zonder twijfel tot de minderheid bij wie het goede zaad niet tien- maar honderdvoudig vrucht heeft voortgebracht. In de grond van het Meetjesland heeft hij goed gedijld.

Arnold STROBBE, Lotenhulle

VERSLAG

Op zaterdag 10 juni 1995 bracht de Nederlandse vereniging "Herman de Man" (Oudewater) een bezoek aan het land van Cyriel Buysse.

Deze vereniging houdt de nagedachtenis van de Nederlandse auteurs van streekromans in ere en bezoekt elk jaar de geboortestreek van een Vlaams auteur. Zo waren ze reeds te gast in Zichem (Ernest Claes), Lier (Felix Timmermans) en Ingoigem (Stijn Streuvels).

Tegen de middag kwamen de ruim 30 heel belangstellende Nederlanders onder een striemende regen aan in het Leiedorp Deurle. De voorziene wandeling naar Buysse's molenberg werd vervangen door een kopje hete koffie in gasthof "d'Ouwe Hoeve".

Na de koffie gaf Jan Luyssaert een lezing over: "Cyriel Buysse tussen fictie en realiteit". Eerst schetste hij Buysse's Nevelse periode en gaf daarna een stukje sociale geschiedenis van Vlaanderen in de 19e eeuw. Tegen deze sociale achtergrond onderzocht de spreker de waarheidsgetrouwheid in het oeuvre van Cyriel Buysse.

Dank zij enkele studies van J. Taeldeman, J. Van de Castele en W. Verkerken (*) kon de lezing met tientallen treffende voorbeelden gestoffeerd worden, tot grote tevredenheid van de Nederlandse gasten, voor wie dit aspect van Buysse's werk nieuw was.

Tijdens de gezellige maaltijd in "d'Ouwe Hoeve", waar Jo Decaluwé, directeur van het Gentse theater Arca, geregeld éénmansvoorstellingen geeft uit het werk van de Nevelse auteur, kreeg de spreker nog belangstellende vragen te beantwoorden over het Nevele van Cyriel Buysse.

Onder leiding van Jan Luyssaert werd dan per bus een rondrit door het land van Cyriel Buysse gemaakt. Vanuit de bus konden locaties bekeken worden die in het werk en leven van Buysse een rol hebben gespeeld.

De voorziene wandeling naar het geboortehuis van Buysse moest wegens het slechte weer vervangen worden door een trage busrit door de Zeistraat en de Cyriel Buyssestraat.

Ook een bezoek aan de literaire afdeling van het museum "Rietgaverstede" stond op het verlanglijstje van de vereniging "Herman de Man", maar de conservator had tijdens de voorbereidende onderhandelingen laten weten dat hij de groep niet wenste te ontvangen.

J.L.

- (*) J.TAELDEMAN, *De Nevelse Zeistraat anno 1870-1880 en die van Buysse*, in *Mededelingen van het Cyriel Buysse Genootschap*, deel III, Gent, 1987.
J.VAN DE CASTEELE, *Het rusthof te Vosselare en zoals C.Buysse het zal in "Het Hofje"*, in *Het Land van Nevele*, jg. VI (1975), afl. 4, blz. 181-218.
W.VERKERKEN, *Het Land van Cyriel Buysse volgens Cyriel Buysse*, Gent, 1994.

Voorzitter

Jan LUYSSAERT
Veldestraat 26
9850 MERENDREE

Ondervoorzitter

Arnold STROBBE
Lokouter 12
9880 LOTENHULLE

Secretaris en bibliothecaris

Lieven DE RUYCK
Heiste 45
9850 LANDEGEM

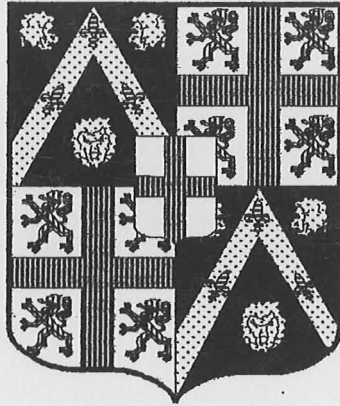
Penningmeester

André BOLLAERT
Beentjesstraat 24
9850 POESELE

Bestuursleden

Irène BUYSSE, Knokstraat 12, 9880 Poeke
Wim DE CLERCQ, Rostraat 12, 9850 Hansbeke
Stefaan DE GROOTE, Peperstraat 7, 9800 Bachte-Maria-Leerne
Yvonne DE KEERE, Kalkhofstraat 7, 9800 Deinze
Daniël D'HOOGHE, Langemunt 58, 9850 Nevele
Véronique LAMBERT, Beentjesstraat 28B, 9850 Poesele
Albert MARTENS, Spinmolenplein 263, 9000 Gent
Marcel MICHIELS, Langemunt 104, 9850 Vosselare
Eddy VERSTRAETE, Brugstraat 61/6, 9880 Aalter

HEEMKUNDIGE KRING

"HET LAND VAN NEVELE"